

Årsberetning 2022/2023

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Årsberetning

2022/2023

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

> Patriotisk Selskabs ledelse pr. 1. juni 2023

● **Protektor**

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

● **Bestyrelse**

Hofjægmester, grevinde, godsejer
Christina Ahlefeldt-Laurvig (formand)
Kammerherre, hofjægmester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell (næstformand)
Gårdejer Hans Boesen
Gårdejer Jens Himmelstrup
Godsejer Nicolai Oxholm Tillisch
Juridisk seniorkonsulent Bodil Just (medarbejdervalgt)

● **Økonomiudvalg**

Hofjægmester, grevinde, godsejer
Christina Ahlefeldt-Laurvig (formand)
Godsejer Nicolai Oxholm Tillisch (konstitueret formand)
Kammerherre, hofjægmester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell
Hofjægmester, godsejer Axel C. Castenschiold
Godsejer Elise Moltke-Huitfeldt
Gårdejer Jens Briand Thomsen

● **Planteavlsudvalg**

Gårdejer Hans Boesen (formand)
Gårdejer Jørgen Stougaard
Gårdejer Niels Peter Nielsen
Godsejer Christian Ahlefeldt-Laurvig
Godsejer Jørgen Schiøttz-Christensen

● **Husdyrbrugsudvalg**

Gårdejer Jens Himmelstrup (formand)
Gårdejer Lars Holmegaard Larsen
Gårdejer Anders Pedersen
Gårdejer Jørgen Møller Andersen
Gårdejer Mark Timmermann

● **Direktion**

Adm. direktør Nils Rasmussen
Direktør Christian H. Vesterager

● **Ledergruppe**

Chefkonsulent Jens Kring
Chefkonsulent Thomas Skøtt
Chefkonsulent Mimi Shin Jensen
Chefkonsulent Anders Christian Halberg
Chefkonsulent Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent Karen Linddal Pedersen
Chefjurist/afdelingsleder Rikke Bjerre Gade

> Indhold

	Side
Formandens forord	7
Beretning fra bestyrelsen	9
Patriotisk Selskab	19
Beretning fra Økonomiafdelingen	27
<i>Interview: "Fra maskinstation til professionelt driftsfællesskab"</i>	32
Beretning fra Planteavlsafdelingen	41
<i>Interview: "Fra hektar til kvadratcentimeter"</i>	44
Beretning fra Husdyr, miljø- og juraafdelingen	51
<i>Interview: "Fokus på den bæredygtige bundlinje"</i>	54
Udvikling	61
Årsregnskab	63
• Ledelsesberetning	63
• Årsregnskab	64
• Den uafhængige revisors revisionspåtegning	66
• Den folkevalgte revisors erklæring	67
• Anvendt regnskabspraksis	68
• Vedtægter	70
• Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond	75
• A/S Det Fynske Landbocenter	77
• Kontingent 2023/2024	79

Vision: Patriotisk Selskab er den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed.

Mission: Patriotisk Selskab yder med udgangspunkt i Danmark det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

A close-up, low-angle shot of a field of mature oat plants. The stalks are heavily laden with golden-brown, ribbed oat heads (spikes) that are slightly drooping. The background is a soft-focus expanse of similar stalks, leading up to a clear, bright blue sky. The lighting is warm and natural, suggesting a sunny day.

 FORORD

> Formandens forord

I Danmark er der ikke langt mellem land og by. Mentalt kan afstanden synes lang, men målt i kilometer ligger land og by tæt. Fra Københavns Hovedbanegård eller Aarhus Banegård skal man ikke sidde længe i toget, før der er udsigt til marker og enge. Og i supermarkederne skal man ikke lede længe for at finde danske fødevarer. Vores erhverv er synligt overalt.

Synlighed skaber opmærksomhed. Derfor er det naturligt, at omverdenen stiller store krav til os, og derfor stiller vi også store krav til os selv. Vi vil passe godt på jorden og ressourcerne og sikre sunde råvarer og fødevarer af høj kvalitet, samtidig med at vi driver et rentabelt og økonomisk levedygtigt landbrug.

Disse krav har vi stillet til os selv lige så længe, som vi har drevet landbrug og produceret fødevarer. Det har vi gjort i flere tusinde år. I generationer har vi udviklet nye produkter, løsninger og metoder og leveret resultater, som har sikret arbejdspladser og eksportindtægter og bragt vores erhverv til tops blandt verdens bedste – alt imens efterspørgslen på vores produkter har forandret sig, og vores konkurrenceevne har været under pres.

Takket være dygtige og innovative landmænd og virksomhedsejere har vi holdt momentum og hele tiden bevæget os fremad. Patriotisk Selskabs medlemmer har været og er fortsat en betydningsfuld del af denne udvikling.

På forskellig vis bidrager vores medlemmer hver dag til at løse de udfordringer, som dansk landbrug står over for, og gribe de muligheder, som opstår – begge dele med skarpt fokus på den dobbelte bundlinje.

Det er afgørende, at de tiltag og investeringer, som sættes i værk, er med til at styrke konkurrenceevnen og øge indtjeningen for den enkelte og for erhvervet som helhed og samtidig er med til at løse nogle af de mange andre udfordringer, som vores landbrugsland skal håndtere.

Det gælder både miljø, klima, dyrevelfærd, natur, biodiversitet, bæredygtighed, økologi, jobskabelse, forsynings-sikkerhed, grøn energi mv.

I denne Årsberetning fortæller nogle af vores medlemmer, hvordan de på hver deres måde er med til at skabe et stærkt landbrugserhverv, der lever op til samfundets forventninger.

Efter mit første år i spidsen for Patriotisk Selskabs bestyrelse vil jeg gerne rette en stor tak til medlemmerne for en god og konstruktiv tilgang og til bestyrelseskolleger, udvalgsmedlemmer samt ledere og medarbejdere i selskabet for et godt samarbejde og en engageret indsats.

I kraft af stærke kompetencer, konstant fokus på markedet og et skarpt blik for udvikling af nye tiltag og løsninger står vi godt rustet til fremtiden. Sammen med den øvrige bestyrelse ser jeg frem til en god og konstruktiv debat på generalforsamlingen.

Christina Ahlefeldt-Laurvig
Bestyrelsesformand

A close-up, low-angle shot of a lush green wheat field. The wheat stalks are tall and full of grain, with long, thin awns extending from the heads. The field stretches out to a distant treeline under a bright blue sky filled with soft, white clouds. The lighting is natural, suggesting a sunny day.

 BESTYRELSEN

Beretning fra bestyrelsen

På hver vores måde ser vi tilbage og mindes året, der er gået. Nogle begivenheder husker vi med begejstring; andre med bekymring. Vi husker de nære, private og familiære oplevelser, og vi husker de store begivenheder, der binder os sammen på tværs af generationer, livsvilkår, landegrænser og kontinenter. De oplevelser, vi husker bedst, er dem, der vækker følelser i os. På godt og ondt.

● Blåt og gult

Når vi kigger tilbage på året 2022, er det med hvert vores udgangspunkt og personlige minder, men nogle begivenheder mindes vi alle sammen. Krigen i Ukraine er en af dem.

Alle kan vi huske, hvordan krigen i begyndelsen af 2022 med ét ændrede vores verdensbillede og med ét forandrede livet for tusindvis af ukrainere, som blev drevet på flugt fra deres land og deres hjem; fra deres hverdag og deres kære.

Da krigen ramte, slog mange i vores erhverv dørene op for ukrainske flygtninge og hjælp, hvor de kunne. Med et stærkt lokalt arbejde stod vi sammen for at hjælpe i en svær tid. Og hjælpen er der stadig nu næsten halvandet år efter krigens udbrud. Det gælder også den globale indsats for at sikre forsyninger af fødevarer og foder.

Året 2022 er også forbundet med glæder – heldigvis. Også den slags glæder, der går på tværs af generationer, livsvilkår, landegrænser og kontinenter. Mange mindes stadig med et smil på læben, da verdens største cykelløb, Tour de France, i sommeren 2022 sendte nogle af verdens bedste cykelryttere af sted på ruter gennem vores land, mens seere over hele verden fulgte med.

Da Tour de France-rytterne krydsede gennem landet, lagde landbruget tribuner til og skabte spektakulære syn langs ruterne i form af blomster, bannere og boder. Vores lille land blev vidt berømt, og berømmelsen blev kun forstærket, da Touren endte med en dansker på podiet.

Begge begivenheder satte vores erhverv på verdenskortet. På godt og ondt. I blåt og i gult. 2022 kan betragtes på mange måder – gennem en enkelt fokuseret linse eller gennem et prisme, som tager alle nuancer med. Men

de to vidt forskellige begivenheder er meget rammende for vores erhverv. Vi bakker op. I lyst og nød.

● Krig og kriser

Uanset hvordan vi hver især ser tilbage på 2022, har Ruslands invasion i Ukraine brændt sig fast i vores fælles hukommelse og fælles verdenshistorie. Der vil til evig tid være et før og et efter den 24. februar 2022, da russiske tropper indledte en brutal krig mod et land, der ligesom vores er et historisk og stolt landbrugsland og et land, vi som erhverv har et særligt tæt forhold til.

Tusindvis af ukrainske medarbejdere er hver dag med til at holde vores bedrifter kørende og holde gang i den produktion og fødevareforsyning, som vi selv og landene omkring os i årevis har taget for givet.

I tiden efter den 24. februar blev denne forsyningssikkerhed udfordret. Ordet sikkerhed blev afløst af usikkerhed, fødevarekrise og frygt for fødevaremangel. Med ét var det pludselig langt fra en selvfølge, at danske landmænd og danske fødevareproducenter ubesværet forsyner verden med sunde og gode fødevarer, sådan som vi har gjort i generationer.

Men også denne situation har vi som et stærkt, solidt og samlet landbrugsland været i stand til at håndtere – både nationalt og lokalt – og fundamentet, vi står på, er stærkt.

Fortiden har vist os, at vi som samlet erhverv kan komme gennem store forandringer og omstillinger. I nyere tid har vi stået over for en finanskrisen, en energikrise, en corona-krise, en verdensomspændende klimakrise og lige nu en humanitær og storpolitisk krise som følge af krig i Europa. Vi har hver gang fundet en vej, og vi har hele tiden haft for øje, at vi samtidig skal sikre udvikling. Ikke afvikling.

Under corona-nedlukningerne blev vi bevidste om værdien af at producere fødevarer til os selv og til resten af verden. Den bevidsthed er kun blevet styrket. Og i situationen lige nu, hvor samfundet står foran store, globale udfordringer med klimaet og den grønne om-

stilling, og hvor krigen i Ukraine har skærpet alles fokus på fødevareproduktion og forsyningssikkerhed både for mad og energi, så kan og skal det danske landbrugs- og fødevareerhverv bidrage.

Vi er klar, og vi er i stand til at medvirke og bidrage uden at miste fokus på den grønne omstilling og uden at miste momentum på vækst og udvikling. Dét viser et tilbageblik på året, der er gået.

● Økonomi og robusthed

Trods de seneste års turbulens med covid-19-efterdønninger, krig i Europa, fødevarekrise, kraftigt stigende energi- og råvarepriser, høj inflation og storpolitisk ustabilitet har den danske landbrugs- og fødevareindustri under ét formålet at bevare en støt og stabil udvikling og endda øge afsætningen på de globale markeder for de fleste varegrupper.

Til trods for at 2022 bød på store forskelle i indkomst-niveauerne mellem driftsgrene, blev året samlet set et af de bedste for dansk landbrug med historisk gode resultater for mælkeproducenter og planteavlere, men dog med noget sværere vilkår for grise- og fjerkræsproducen-

ter. Også den danske fødevareklynges samlede eksport nåede nye højder i 2022.

Det samlede resultat er i sig selv glædeligt og positivt. Men resultatet er samtidig et billede på den robusthed, vores erhverv besidder. Vi står fast, også i modvind, og vi omstiller os og tilpasser os vilkårene på det nationale og globale marked. Den evne, kombineret med de seneste års forbedrede indtjeningsforhold, gør os godt rustet til at håndtere de kommende udfordringer.

Robusthed er på mange måder en afgørende faktor. Som et nøgleord indgår robusthed da også naturligt i den rådgivning, som konsulenterne fra Patriotisk Selskab hver dag yder inden for det store og ofte komplicerede område, der dækker landbrugets økonomi. Den økonomiske robusthed gælder selvsagt både i forhold til de udefrakommende faktorer, der påvirker vores erhverv, og i forhold til de interne vilkår, der gælder for den enkelte bedrift.

I rådgivningen har vi hele tiden for øje at understøtte den fortsatte udvikling af landbruget, samtidig med at vi har fokus på bedriftenes indtjening. Læs mere om landbrugets økonomi på side 27.

”Robusthed er på mange måder en afgørende faktor. Som et nøgleord indgår robusthed naturligt i den rådgivning, som konsulenterne fra Patriotisk Selskab hver dag yder.

Patriotisk Selskabs bestyrelse

● EU og den danske landbrugsaftale

2022 har også været året, som har peget frem mod implementeringen af den nye europæiske landbrugsaftale, CAP'en, i begyndelsen af 2023.

Processen har været frustrerende. Bekendtgørelser er blevet udskudt, og der mangler stadig megen afklaring. CAP'en danner ramme om landbrugsstøtten i Danmark de næste fem år, og reglerne i EU's landbrugsreform vil få stor betydning for den enkelte landmand. Alligevel sidder vi stadig med langt flere spørgsmål end svar.

Bekendtgørelserne fra januar har ikke givet entydige svar på, hvordan aftalen skal udmøntes på dansk jord, og som rådgivere for dygtige landmænd er det utilfredsstillende og ærgerligt ikke at kunne give de fornødne informationer.

Men på alle niveauer bliver der arbejdet ihærdigt på at indhente og omsætte nye regler og bekendtgørelser – også i Patriotisk Selskab. Og på politisk niveau lægger vi konstant pres på regeringen for at sikre, at der i implementeringen og den konkrete udformning af EU-landbrugspolitikken ikke sker en overimplementering, der udsætter danske landmænd for urimelige konkurrencevilkår.

Generelt er der i EU's landbrugspolitik i langt højere grad end tidligere lagt op til, at den konkrete udformning overlades til de enkelte medlemslande. Det er derfor helt afgørende, at Europa-Kommissionen sikrer lige vilkår på tværs af EU, når de enkelte landes planer skal godkendes.

Det sidste, vi har brug for, er yderligere benspænd. Der er allerede rigeligt med udfordringer for vores medlemmer i de kommende år. CO2-afgiften er en af dem.

● CO2-afgift

En del af regeringsgrundlaget for den nye SVM-regering er CO2-afgiften. Det kommer ikke bag på os. Spørgsmålet om en CO2-afgift har fyldt i debatten, lige siden et bredt flertal i Folketinget for et par år siden indgik forlig om en grøn skattereform. Og i efterårets valgkamp blev afgiften på de biologiske processer i landbruget det helt

store trækplaster. Desværre alt for ofte både usagligt og unuanceret.

Landbruget må tage sin del af opgaven med at nedbringe Danmarks udledning af CO2. Den proces har vi været i gang med i årevis, og i 2021 blev der tilmed indgået langsigtede aftaler om landbrugets grønne omstilling.

Omstillingen er en kæmpe opgave for vores erhverv, og den tager vi på os. For at løse denne opgave har vi brug for incitamenter til at udvikle vores bedrifter i en mere bæredygtig retning – ikke forhindringer i form af tårnhøje afgifter, sådan som Klimarådet lagde op til med et forslag om en afgift på langt over 1.000 kroner pr. ton CO2.

Ét er, at en sådan afgift helt indlysende vil få meget store konsekvenser – ikke bare for vores erhverv isoleret set, men for arbejdspladser i hele landet og for priserne på fødevarer. Noget andet er, at en sådan afgift slet ikke matcher den virkelighed, vi står overfor: Verden har lige nu brug for flere fødevarer – ikke færre fødevarer og ikke forringet produktion.

Dansk enegang og blindt fokus på nationale CO2-mål er ikke vejen frem. Anerkendelsen af vores betydning for forsyningssikkerhed, arbejdspladser og eksportindtægter er afgørende. Hvis vi skal nå målene og være en inspiration for verden, er det afgørende, at der er tillid til vores evne og vilje til den grønne omstilling.

I regeringsgrundlaget er det formuleret meget klart: "Afgiften skal udformes på en måde, hvor erhvervet understøttes, således at erhvervets konkurrenceevne ikke forringes, og der dermed ikke flyttes arbejdspladser ud af landet samlet set" – og videre: "Regeringen noterer sig, at erhvervet selv har høje ambitioner for den grønne omstilling."

Selvfølge har vi høje ambitioner, og selvfølgelig må en afgift ikke skade konkurrenceevnen. Tværtimod. Hvis konkurrenceevnen sættes over styr, risikerer vi produktionsnedsættelser, konkurser, tab af arbejdspladser, tab for

den finansielle sektor og færre muligheder for at videreudvikle innovative og bæredygtige løsninger.

I stedet har vi brug for stabile rammevilkår, så vi kan investere langsigtet og med ro i sindet. Vi har brug for, at afgiften bliver så afbalanceret som muligt og med respekt for de tusindvis af arbejdspladser, der ellers er på spil i landdistrikterne, og vi har brug for, at afgiften tilbageføres til landmændene.

Sidstnævnte er afgørende, så virksomheder og landmænd kan vide sig sikre på, at de ikke mødes af benspænd, når de investerer i ny og klimateffektiv teknologi såsom nye stalde, ny plantegenetik, biogasanlæg osv., og sikre på, at de ikke mødes af barrierer, når de forsøger at efterleve forventningerne om grøn omstilling.

● Landbrugsaftalen og den grønne historie

Da aftalen om den grønne omstilling af dansk landbrug og jordbrug blev præsenteret i efteråret 2021, var det med ord som "danmarkshistorie" og "klimahistorie". I det forgangne år har vi været i gang med at skrive nogle af kapitlerne i denne grønne historie.

Der er ingen tvivl om, at landbruget er en af nøglerne til den grønne omstilling – faktisk kan den slet ikke lade sig gøre uden os. I årtier har hele det danske landbrugs- og fødevarerhverv arbejdet på at producere med et lavere klima- og miljøaftryk. Tallene taler deres eget tydelige sprog. Isoleret set har landbruget reduceret udledningerne med 17 procent i perioden fra 1990 til 2019 og samtidig øget produktionen med 31 procent.

Disse fakta er gode at have med. De siger meget om både vilje og evne, og begge dele er der brug for. Som den eneste sektor er landbrugs- og fødevarerhvervet nemlig underlagt et bindende reduktionsmål på 55-65 procent i 2030. Det betyder, at der skal reduceres lige så meget de næste otte år, som der er reduceret de seneste 30 år.

Vi er allerede godt i gang og har for længst taget udfordringen op, ligesom vi har gjort i mange andre sammenhænge, når vi er blevet hidkaldt til at finde løsninger på udfordringer med klima og biodiversitet. Det er et kolossalt ansvar og en stor tillid, som samfundet udviser vores erhverv.

● Kvælstof

Et af de store omdrejningspunkter i landbrugsaftalen er reduktion af udvaskningen af kvælstof. En kæmpe opgave, der kræver en stor indsats af os, men i høj grad også af politikerne.

Hvis vi skal komme i mål med reduktionskravene, er det afgørende, at vi holder os til aftalens ordlyd. Det er afgørende, at de nye og skrappe mål for kvælstofreduktioner først og fremmest skal ske gennem kollektive midler, og at der skal gennemføres en udefrakommende evaluering af det faglige grundlag, som vandplanerne bygger på, og som således også udgør fundamentet for reduktionsmålene. En second opinion. Den ventes offentliggjort allerede i år. Og den ser vi frem til.

Sideløbende med udformningen af en second opinion bliver der rundt om i landet foretaget lokale analyser af de udfordringer og løsningsmuligheder, der findes ude i de specifikke danske fjorde. Tak til vores medlemmer for at bidrage til dette vigtige arbejde. Det siger sig selv, at vores fjorde og kystvande er vidt forskellige fra sted til sted, og disse forskelle skal selvfølgelig afspejle sig i arbejdet med vandmiljøplanerne.

En kortlægning af stedsspecifikke udfordringer og konkrete bud på løsninger i de enkelte vandområder er det eneste rigtige, hvis vi vil nå miljømålene og undgå omkostningsfulde og virkningsløse indsatser. Dem har vi desværre haft rigeligt af.

● Efterafgrøder

Landbrugsaftalen, herunder fokuseringen på kvælstof, indebærer også, at der skal gennemføres et tjek af de nuværende regler for etablering af efterafgrøder. Det har vi stort behov for. Efterafgrødereglene er skabt bag et skrivebord. Ude i virkeligheden er de håbløse.

Det var håbløst i 2021, hvor regnen silede ned i store dele af august, og flere af vores medlemmer simpelthen ikke kunne nå at så til tiden. Det var om muligt endnu mere håbløst i 2022, hvor tørkeindekset var helt oppe i det røde felt, og jorden så knastør, at efterafgrøderne mange steder ikke kunne spire.

Efterafgrøderne er baseret på regelsæt og tidsfrister, som er helt ude af trit med virkeligheden. Reglerne og fristerne kunne vi i teorien justere og tilpasse, men det ændrer ikke ved, at også det faglige fundament, som efterafgrødereglene bygger på, er ude af trit med virkeligheden. Alle forsøg og al forskning peger på, at de bedste resultater ses dér, hvor kollektive og geografisk tilpassede virkemidler tages i brug i form af f.eks. vådområder, minivådområder, marine virkemidler og udtagning af lavbundslande.

Sidstnævnte er et godt eksempel på et realiserbart og effektivt indsatsområde. Mange landmænd er gået aktivt ind i lavbundsprojekterne og har positivt og konstruktiv grebet muligheden for frivilligt og mod kompensation at tage kulstofrige lavbundslande ud af drift eller omlægge dem. Muligheden for at bytte sig til bedre og mere sammenhængende landbrugsjord er også faldet i god jord.

Det er væltet ind med ansøgninger. Men der er for mange bureaukratiske benspænd. Der er for mange eksempler på alt, alt for lang sagsbehandling og komplicerede projektordninger, og der er for megen ventetid. Vi venter stadig på de anbefalinger for udtagning, som en ekspertgruppe arbejder på, og vi har ventet længe på de udtagningskonsulenter, der – som en del af landbrugsaftalen – skal hjælpe og vejlede om indsatsen med at udtage lavbundslande. De er nu endelig udpeget.

Vi sidder ikke på hænderne, så i Patriotisk Selskab bliver der løbende holdt øje med, hvordan de målrettede efterafgrøder er indarbejdet i diverse tilskudsordninger under den nye landbrugsreform, og konkret er der udviklet forskellige rådgivningspakker til medlemmerne, bl.a. med et overblik over de lovkrav, der gælder, når efterafgrøder erstattes med grødet gødsning.

● BNBO

Processen om BNBO – de boringsnære beskyttelsesområder ved borer, der leverer vand til mere end ti husstande – er også i venteposition. Vi er langt fra i mål med at få aftaler på plads for alle de arealer, som myndighederne har vurderet til at skulle beskyttes.

Det er ikke alene en kolossal opgave, da der eksisterer tusindvis af borer, som leverer vand til de almene vandværker, hvilket påvirker mindst lige så mange lodsejere. Det er også en tidskrævende opgave, og det går langsomt med de frivillige aftaler.

Der er behov for mere tid, og sammen med vandværkernes brancheorganisationer er det landbrugsorganisationernes anbefaling, at den frivillige proces forlænges, og at der fremsættes skærpede krav til kommunerne. Indtil en afklaring er på plads, knokles der videre rundt om i landet – også hos Patriotisk Selskab, hvor et tværfagligt BNBO-rådgivningsteam er klar med konkret rådgivning om ekspropriation, erstatningsmuligheder og frivillige aftaler med kommune og vandværk.

At forlænge en proces er ikke ensbetydende med at forhale. Tværtimod. Som altid er vi parate til at indgå i en konstruktiv dialog om, hvordan og med hvilke virkemidler

vi kan gøre indsatser til gavn for naturen og miljøet og den grønne omstilling. Og ønsket om dialog gælder hele vejen rundt – lige fra den enkelte landmand til landbrugets rådgivere og organisationer – men dialogen skal være baseret på faglighed og forskning, og løsningerne og processerne skal være realistiske og operationelle.

● Klimaregnskaber og ESG-afrapportering

Det samme skal afrapporteringen. Den skal ligesom løsningerne og processerne være realistisk og operationel. Vi viser gerne vores resultater og konkrete fremtidsplaner frem i form af f.eks. klimaregnskaber og ESG-rapporter, men metoderne og kravene til vores afrapportering skal være realistiske og transparente, og de skal tilpasses geografi, bedrift og driftsform. Der findes ikke en one-size-fits-all-model.

Rundt om på de enkelte bedrifter er der allerede iværksat mange forskellige tiltag inden for hele ESG-området – ikke blot når det gælder miljø (Environment), men også når det gælder sociale og samfundsmæssige forhold (Social) og ledelsesmæssige tiltag (Governance). Afrapporteringen skal afspejle disse forskelligheder – også hos Patriotisk Selskabs medlemmer.

Inden for få år er det forventningen, at alle landbrugsvirksomheder over for finansielle samarbejdspartnere skal afrapportere status og planlagte aktiviteter inden for hele ESG-området. Hos Patriotisk Selskab har rådgivere på tværs af de faglige afdelinger derfor de seneste år arbejdet målrettet med hele ESG-området for at være ajour med de beregningsmodeller, der findes, og ajour med den dokumentation, der skal forelægges, når ESG-afrapportering bliver et krav.

En del af kravene vil givetvis handle om beskyttelse af natur og biodiversitet. Begge dele er væsentlige elementer i det store E: Environment – vores fælles miljø over en bred kam.

● Udvikling af natur og biodiversitet

Naturen og biodiversiteten er kommet højt på den politiske dagsorden, og der er mange ønsker, forslag og initiativer til, hvor og hvordan der skal sættes ind for at sikre, at udviklingen af vores natur og biodiversitet vendes i en positiv retning. Det kan vi kun bakke op om. Naturen og biodiversiteten er vores levebrød; det skal vi passe godt på, og ligesom alle andre ønsker vi naturligvis også rent vand og sunde fødevarer.

I dansk landbrug har vi altid set os selv som centrale medspillere på naturens dagsorden; vi er ikke modspillere. Afgør-

”Hos Patriotisk Selskab har rådgivere på tværs af de faglige afdelinger i de seneste år arbejdet målrettet med hele ESG-området.

Patriotisk Selskabs bestyrelse

ende er det imidlertid, at denne dagsorden er baseret på en grundlæggende accept af landbrugets tilstedeværelse i landskabet og en respekt for den private ejendomsret.

Derfor er det også vigtigt, at alle ønsker om forbedring og udvikling af den danske natur og biodiversitet tager udgangspunkt i de eksisterende naturværdier og inddrager landets lodsejere – præcis som det var formuleret i det udspil, som Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening i 2019 fremlagde i fællesskab under overskriften ”Fælles løsninger – for natur og landbrug”.

Der vil helt sikkert i fremtiden komme yderligere krav til beskyttelse af natur og biodiversitet. Vi er positive over for indsatser, der kan forbedre naturen og biodiversiteten i det åbne land, på de egentlige naturområder og i landbrugslandets småbiotoper.

Patriotisk Selskab er også med i front, når det gælder rådgivning om natur og biodiversitet og klar med skræddersyede løsninger inden for bl.a. jagt, vildt, naturpleje og biotopplaner, men altid med fokus på drift og indtjening.

Som i alle øvrige sammenhænge skal der være en fornuftig balance og sammenhæng, så de tiltag, der udtænkes, både kan give naturen mere plads, sænke klimabelastningen og gavne erhvervet. Fokus på biodiversitet må ikke blive et ensidigt anliggende, hvor øjnene lukkes for de mange andre udfordringer, som vores landbrugsland skal håndtere – ikke bare inden for klima, miljø og natur, men også i forhold til arbejdspladser, forsyningssikkerhed, vedvarende grøn energi osv.

● Nye kilder til vedvarende energi

Netop vedvarende energi og udvikling af nye grønne energikilder har i disse år fået ekstra fokus. Krigen i Ukraine har skabt et akut behov for nye energikilder som alternativ til gas fra Rusland.

Biogas er et af de alternativer, hvor Danmark er med helt i front i udviklingen af teknologi og viden om, hvordan landbrugets restprodukter i form af gylle og husdyrgød-

ning kan omdannes til ressourcer, der kan bidrage til den grønne energi og den grønne omstilling.

Produktionen af biogas dækker allerede omtrent 30 procent af det danske gasforbrug, men der er potentiale for meget mere, både på langt sigt og i den aktuelle situation, hvor Danmark i lighed med mange andre lande er ramt af prisstigninger på energi.

Gas fra Nordsøen er en anden energikilde. I årevis har Rusland været storleverandør af gas til Europa, men afhængigheden af den russiske gas er kommet under pres, og anlæggelsen af den 900 kilometer lange gasledning, Baltic Pipe, har fået en helt anden aktualitet.

I efteråret 2022 gik den nye gasledning i drift, og årligt vil der nu blive transporteret milliarder af kubikmeter gas fra norske gasfelter i Nordsøen til Polen, tværs gennem Danmark og via gigantiske rør, der er nedgravet på arealer, som flere lodsejere har lagt jorde til.

Baltic Pipe er nu i drift, men det ændrer ikke ved, at projektet lige fra begyndelsen har været håndteret ekstremt respektløst, og at håndteringen har efterladt adskillige lodsejere med oplevelsen af en uværdig proces og en unfair erstatning.

● Privat ejendomsret og rimelige erstatninger

Der er ingen tvivl om, at der i fremtiden venter nye projekter inden for grøn omstilling og transport af grøn energi. Men hvis de berørte lodsejere fortsat skal bakke op og lægge jord til, kræver det helt grundlæggende, at landbrugets tilstedeværelse i landskabet anerkendes; at respekten for den private ejendomsret ikke krænkes, og at de erstatninger, som udbetales, er rimelige og retmæssige.

Det sidste lærte vi på den allerhårdeste måde, da coronaen rasede. Selvom pandemien i begyndelsen af 2022 løsne greb om vores samfund, restriktioner ophørte, og hverdagen i store træk vendte tilbage til det normale, så rumler efterdønningerne stadig – både hos de enkelte familier og i samfundet.

En af de store efterdønninger er minksagen. En advokatundersøgelse blev fejlet af bordet, og ingen er endnu blevet draget til ansvar. Samtidig kæmper de tidligere minkavlere stadig for at modtage deres retmæssige erstatning. En helt uanstændig ventetid er lagt oven i det mareridt, som de berørte avlere og det samlede erhverv stadig husker alt for godt: et ufatteligt tillidsbrud samt tilsidesættelse af demokratiske spilleregler og grundlovssikrede rettigheder.

For vores erhverv handler minksagen om ret og rimelighed for vores kolleger; for vores samfund handler sagen om retssikkerhed for os alle sammen. Sagen er en påmindelse om vigtigheden af at stå vagt om basale, grundlovssikrede rettigheder. De kan ikke tages for givet.

● De unge

Over for de unge mennesker, som overvejer en levevej inden for landbrugs- og fødevareerhvervet, er det heller ikke ord som usikkerhed og tillidsbrud, vi ønsker at knytte til vores erhverv. Tværtimod. De unge skal kunne se en levevej for sig, der er forbundet med tillid, opbakning, anerkendelse og stolthed.

Og vi har hårdt brug for de unge, både som selvstændige landmænd og som medarbejdere i hele fødevareklyngen. Vi har brug for deres nytænkning og nysgerrighed, og derfor skal hele det etablerede bagland – politikere, landbrugs- og fødevarevirksomheder, finanssektor, uddannelsesinstitutioner m.v. – være parat til at komme dem i møde. Både i ord og i handling.

Regeringens fokus på at styrke erhvervsskolerne og dermed også landbrugsskolerne tegner godt. Også i landbrugsreformen og EU-støtteordningerne er de unge landmænd tænkt ind.

Ét er opbakningen, anerkendelsen og stoltheden; noget andet er økonomien. De unge arvtagere skal også have de økonomiske ressourcer til at drive familiebedrifterne videre. Derfor er det positivt, at den nye SVM-regering vil nedsætte bo- og arveafgiften ved generationsskifte af erhvervsvirksomheder fra 15 procent til 10 procent.

Afgiftsnedsættelsen er en af vores store mærkesager. I mange år har vi arbejdet for at afskaffe afgifter ved generationsskifte, så nye generationer kan få mulighed for at udvikle virksomhederne efter en overtagelse. Nedsættelsen er et skridt i den rigtige retning: et vigtigt og meget nødvendigt skridt.

Opgørelser viser nemlig, at omkring en tredjedel af de danske landbrugsbedrifter inden for en kort årrække skal

igennem et ejer- eller generationsskifte. Gennemsnitsalderen for danske landmænd er ganske høj, så der er brug for flere ejerskifter, hvor den unge generation overtager fra den ældre. Men der er også brug for åbenhed over for nye måder at drive landbrug på; nye former for ejerskab og nye virksomhedstyper.

Dansk landbrug er stadig – som det har været i generationer – domineret af selveje, men måske kan nye former for ejerskab være en af de adgangsbilletter, som giver de unge en indgang til fremtidens bedrifter. Åbenheden for forandring er i hvert fald afgørende.

Hos Patriotisk Selskab er der stort fokus på de unge. I samarbejde med Dalum Landbrugsskole afholdes der generationsskiftekurser, som under titlen 'Next Generation' er målrettet de unge, kommende ejere, og som har fokus på relevant rådgivning og sparring om god og rettidig planlægning af generationsskiftet.

● Stærkt bagland

Relevant rådgivning og konstruktiv sparring er alfa og omega for de fleste. Selv den alldygstige har undertiden brug for, at regler og regulativer bliver oversat og konkretiseret.

Den professionelle rådgivning og den konstruktive sparring er med til at sikre, at den virkelighed og hverdag, som findes ude på bedrifterne og i hele fødevareklyngen, kan spille sammen med de rammevilkår, der gælder for vores erhverv – både de nationale rammevilkår i form af danske love og regler og de overnationale EU-rammevilkår i form af forordninger og direktiver.

Rådgivningen finder sted på mange niveauer. Der er den konkrete rådgivning, som blandt andre Patriotisk Selskab yder, når f.eks. planteavlskonsulenterne hvert år gennemfører flere end 700 markbesøg; når medarbejdere i Økonomiafdelingen i løbet af et regnskabsår udarbejder i omegnen af 500 regnskaber, og når afdelingen for Husdyr, miljø og jura bliver involveret i flere end 100 sager om køb og salg af fast ejendom og anmelder 50 biotopplaner til Miljøstyrelsen.

Rådgivning er også den viden, som erhvervets organisationer bringer med hjem fra forhandlinger i f.eks. EU, og som bringes videre ud i alle led.

Hertil kommer al den rådgivning og alle de samtaler, som hver dag finder sted på kryds og tværs i vores erhverv, og som er med til at give det samlede fødevareerhverv en stærk og klar stemme.

Dén stemme skal aldrig forstumme. Tværtimod kan vi godt løfte stemmen og blive endnu tydeligere i fortællingen om de løsninger og de ambitioner, vi står på mål for.

Fortællinger er der nok af: Vi er kendt for at have verdens måske bedste landbrugs- og fødevareproduktion. Vi har gennem mange generationer udviklet den høje kvalitet og den specialiserede knowhow, som i dag er efterspurgt i hele verden, og vi har vist, hvordan vi både kan udvikle, implementere og skalere løsninger. Dé historier fortjener at blive fortalt.

● Landbrugsland

Lad mig slutte, hvor jeg startede, nemlig ved en af de positive, solgule oplevelser i 2022: Tour de France.

Da kamera-helikopterne fløj hen over Danmark, kunne cykelsportskommentatorer fra alverdens lande berette for de

milliarder af seere, der kiggede med, at mere end hver tredje kvadratmeter i det lille land i Nordeuropa bruges til at dyrke dyrefoder og producere svin, kvæg og andre dyr. Lægger man det øvrige konventionelle og økologiske landbrug oven i dyreproduktionen, fylder det samlede landbrug over 60 procent af det danske areal.

Og de kommentatorer, som havde læst endnu mere op på lektien, kunne supplere med, at Danmark har drevet landbrug og produceret fødevarer i flere tusinde år, og at danske landmænd og fødevareproducenter dag for dag har bevæget sig fremad og leveret resultater og præstationer, som i dag har bragt dansk landbrug helt til tops blandt verdens bedste og placeret Danmark som verdens tredjestørste fødevareklynge.

A close-up photograph of a wheat field. The wheat stalks are green and filled with grain, standing upright. The background shows a vast field of similar wheat stretching to the horizon under a clear blue sky. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

PATRIOTISK SELSKAB

> I årets løb

● Udvikling i regnskabsåret

På trods af en voldsom strukturudvikling i landbruget er Patriotisk Selskab lykkedes med at øge medlemsgrundlaget og har i de senere år haft en stigende andel af markedet. Vi forventer, at udviklingen fortsætter.

Udviklingen peger mod stadigt stigende kompleksitet og krav til landbrugsvirksomhederne – krav, som øger behovet for sparring og rådgivning på alle fagområder. Læs også Ledelsesberetningen på side 63.

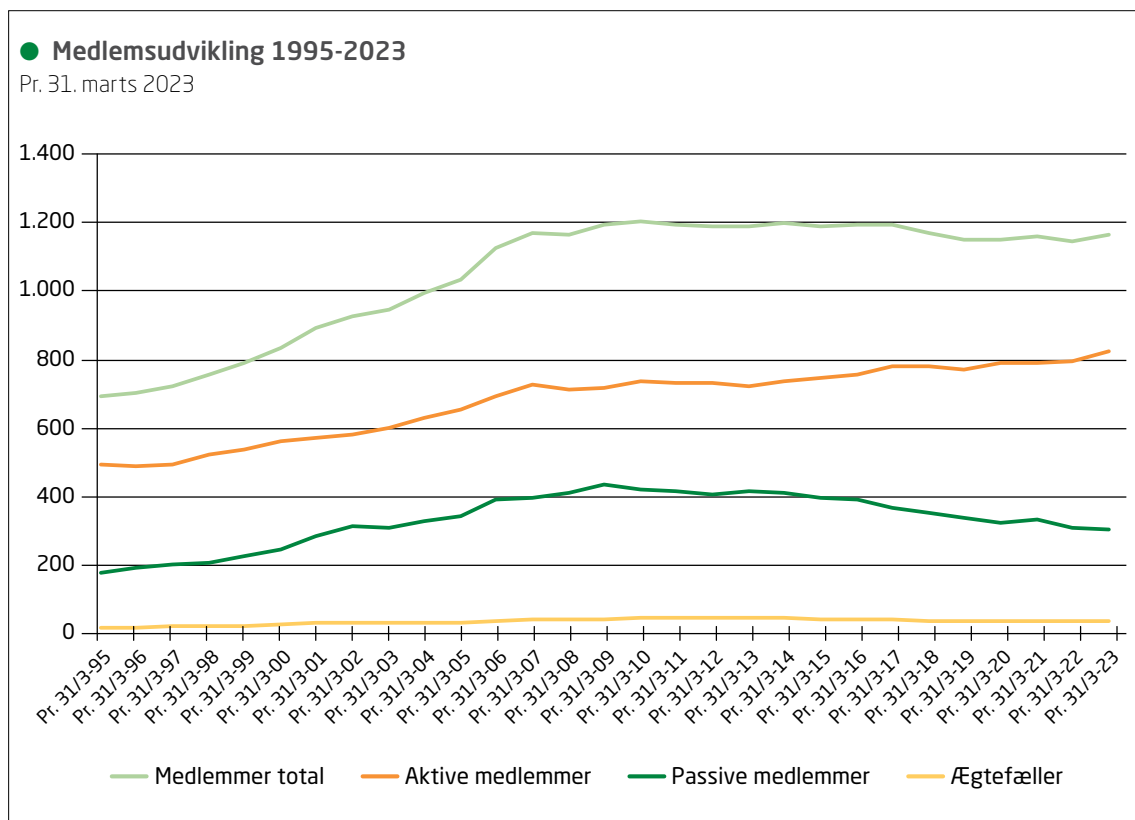
● Samarbejdspartnere

I årets løb har Patriotisk Selskab haft et tæt og konstruktivt samarbejde med en lang række danske virksomheder og organisationer.

De mange samarbejdsrelationer er både hver for sig og sammen med til at udbygge kendskabet til selskabet, styrke rådgivningen og sikre synergi, fremdrift og fornyelse. Samarbejderne omhandler såvel specifik faglig rådgivning som politisk interessevaretagelse.

Sideløbende med de danske samarbejdsrelationer har Patriotisk Selskab desuden gennem mange år været involveret i en række internationale samarbejder, som sikrer videndeling på et højt niveau og styrker rådgivning og netværk.

Det gælder bl.a. det internationale netværk af landbrugsøkonomer, agri benchmark Cash Crop, som Patriotisk Selskab har deltaget i siden 2007, og hvortil selskabet hvert

år indberetter talmateriale til benchmarking inden for planteproduktion. Patriotisk Selskab er også aktiv i agri benchmark Pig-samarbejdet.

Den indsamlede viden formidles løbende til medlemmer og samarbejdspartnere via bl.a. nyhedsbreve og Drifts-analyser samt ved medlemsmøder, og via relationer og netværk i det internationale samarbejde bistår selskabet også medlemmer med landbrugsproduktion uden for landets grænser.

● Landbrug & Fødevarer

I det forgangne år er der skabt en ny og slankere struktur i Landbrug & Fødevarer, så organisationen nu mere effektivt kan være hele fødevarerhvervets stemme og tale landbrugets sag. Det er der brug for. Færre danskere end tidligere har en medfødt forståelse for, hvad landbrug er, så der er brug for kommunikation, der taler til både hovedet og hjertet. Samtidig står landbruget over for store opgaver i den nærmeste fremtid med klimaet som den største opgave de næste ti år.

● Samarbejde med SEGES Innovation

I det daglige har Patriotisk Selskab et godt samarbejde med SEGES Innovation, og selskabet forventes at blive en del af DLBR-samarbejdet (Dansk Landbrugsrådgivning), der består af kernemedlemmer, som har stemmeret og bliver involveret i diverse tiltag.

● Medejere af AgroMarkets

Patriotisk Selskab er desuden medejere af selskabet AgroMarkets, som blev stiftet af 17 landboforeninger i 2017. AgroMarkets er landbrugets leverandør af analyser, anbefalinger i forhold til råvare disponering samt rådgivning om finansmarkederne verden over.

● A/S Det Fynske Landbocenter

Patriotisk Selskab ejer ejendomsselskabet A/S Det Fynske Landbocenter, der ejer ejendommen Ørbækvej 276, Odense. Gennem de seneste år er der foretaget en række forbedringer og vedligeholdelsesarbejder på såvel ejendommen som udenomsarealerne. Ejendommen har p.t. tre lejere: Patriotisk Selskab, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer og DK-Svinerådgivning A/S.

● Fynsk Landbrugs Eventforening

For Patriotisk Selskab, som i tæt samarbejde med L&F Centrovic og i regi af Fynsk Landbrugs Eventforening igennem mange, mange år har været aktivt medvirkende i Det Fynske Dyrskeue, var det glædeligt, at dyrskeuet i 2022 igen kunne gennemføres efter to års corona-aflysning.

> Patriotisk Selskabs samarbejdspartnere

Svinerådgivning:

Inden for det svinefaglige område samarbejdes med bl.a. DK-Svinerådgivning A/S og Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer.

Økonomirådgivning:

Inden for økonomirådgivning samarbejdes med en række revisionsfirmaer og advokater samt diverse realkredit- og pengeinstitutter.

Juridisk rådgivning:

Inden for juridisk rådgivning samarbejdes med EjendomDanmark og en række advokatfirmaer.

Planteavlslrådgivning:

Inden for planteavlslrådgivning samarbejdes med Stiftelsen Hofmangsgave, Agro Alliancen, DLG, DLF Seeds og Maraldi Seeds Denmark A/S, der alle bidrager i forbindelse med afdelingens forsøgsarbejde. I forbindelse med jordbundsanalyser samarbejdes med AGROLAB Group i Tyskland, ligesom der samarbejdes med I-GIS, Datalogisk og IPM Consult om udvikling af ukrudtskameraer. Patriotisk Selskab er desuden medejere af det økologiske samarbejde Syddansk Økologi.

Miljørådgivning:

Inden for miljørådgivning samarbejdes med bl.a. Wind Denmark, ConTerra, KlimaEnergi og Danish Farm Design.

Politisk interessevaretagelse:

Inden for politisk interessevaretagelse samarbejdes med bl.a. Sektionen for Større Jordbrug og Dansk Skovforening.

Organisatoriske samarbejdspartnere:

De organisatoriske samarbejdspartnere tæller bl.a. Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, Historiske Huse, Fynsk Landbrugs Eventforening og L&F Centrovic.

Øvrige samarbejdspartnere:

Øvrige samarbejdspartnere tæller bl.a. Syddansk Universitet, KU-Science og en række landbrugs-skoler. Disse samarbejdsrelationer vedrører især produktudvikling, undervisning og rekruttering.

”*For Patriotisk Selskab, som er aktivt medvirkende i Det Fynske Dyrskeue, var det glædeligt, at dyrskeuet i 2022 igen kunne gennemføres efter to års corona-aflysning.*

Patriotisk Selskab

Året 2022 markerede samtidig skuets 140-årsjubilæum, som med stor opbakning og tilslutning fra både udstillere, frivillige og samarbejdspartnere blev fejret af de cirka 50.000 gæster, som hen over en weekend i juni lagde vejen forbi Dyrskeuepladsen i Odense.

Igennem alle årene har Det Fynske Dyrskeue via udstillinger og aktiviteter skabt et attraktivt mødested for landmænd, dyreudstillere, fødevareproducenter, institutioner, skoler og fynske familier, og skuets udgør fortsat en væsentlig og imageskabende begivenhed for landbruget på Fyn.

● Direktion og bestyrelse

Selskabets direktion udgøres af adm. direktør Nils Rasmussen og direktør Christian Himmelstrup Vesterager. Direktionen deltager i bestyrelsens møder. Patriotisk Selskabs bestyrelse består af fem generalforsamlingsvalgte medlemmer og en medarbejderrepræsentant.

Der har i 2022/2023 været afholdt seks bestyrelsesmøder. Hovedtemaet på bestyrelsesmøderne er forretningsudvikling, herunder orientering til og fra henholdsvis bestyrelse, direktion og faglige udvalg, den aktuelle erhvervspolitiske situation, selskabets økonomi samt sager i relation til A/S Det Fynske Landbocenter. Herudover har møderne

været præget af bl.a. debat om den aktuelle politiske dagsorden og om arbejdet med Patriotisk Selskabs 'Strategi 2025'.

● Udvalg

Patriotisk Selskab har tre stående udvalg: Økonomiudvalget, Husdyrbrugsudvalget og Planteavlsudvalget. Udvalgenes formål er dels at give sparring til de respektive afdelinger og selskabets ledelse (bestyrelse og direktion), dels at være selskabets ambassadører i faglige sammenhænge.

Derudover samles udvalg, ledelse og bestyrelse til netværksmøde én gang årligt, og de tre udvalg har løbende stort fokus på at inddrage selskabets medarbejdere i udvalgenes dagsorden, som i høj grad udspringer af det aktuelle marked.

● Strategi 2025

I det forgangne år har selskabets 'Strategi 2025' bevist sit værd på alle hovedmål. Særligt skal fremhæves, at selskabet igen i år går markant frem på antallet af aktive medlemmer, og at udviklingen inden for digitalisering og implementering af selskabets nye IT-platforme går planmæssigt.

Verden har dog forandret sig væsentligt, siden 'Strategi 2025' blev sat i gang. De forudsætninger, som dannede grundlag for strategien, har ændret sig, og for at sikre fremgang og fremdrift over en bred kam sker der en nødvendig og løbende justering af strategien.

I løbet af strategiperioden er kundeoplevelsen vedholdende blevet styrket og mere serviceorienteret, og det tværfaglige samarbejde i huset er blevet en naturlig dynamik i det daglige arbejde. Fokus på medarbejdernes balance mellem privatliv og arbejdsliv indgår desuden som en selvstændig, strategisk indsats, der arbejdes med på daglig basis. Effekten af alle indsatser afspejles tydeligt i selskabets seneste måling af kunde- og medarbejder-tilfredshed, der atter placerer sig historisk højt.

Fokuspunkter i den kommende strategiproces vil være udformning af forretningsmodeller, der matcher kundens behov og adfærd, brug af AI (kunstig intelligens) i rådgivning og dokumentation samt et fortsat vedholdende fokus på medarbejderne, medlemstallet og de økonomiske resultater.

● Medarbejdere og HR

I et dynamisk arbejdsmarked med stor efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft har Patriotisk Selskab i lighed med tidligere år haft stort fokus på at skabe et godt fundament for at tiltrække nye medarbejdere og fastholde nuværende.

Medarbejdergennemstrømning

I året 2022/2023 har der været en større medarbejdergennemstrømning end tidligere år med i alt 19 fratrædelser og 19 ansættelser. Der har derfor været særligt fokus på indsatser og bidrag fra de erfarne medarbejdere i oplæring og inddragelse af nye medarbejdere i organisationen.

For at give nye medarbejdere en god start på deres ansættelse og øge deres tilhørsforhold til selskabet har der ligeledes været stort fokus på onboarding med forskellige tiltag som bl.a. introduktionsplaner, mentorordninger og faglige onboarding-forløb. Fastholdelse, øget produktivitet, engagement og facilitering af nyansattes udvikling og jobglæde er vigtige parametre.

For tilsvarende at give medarbejdere, som fratræder, en god afsked, har der i årets løb været fokus på offboarding, så gode ambassadører for selskabet er blevet sendt godt videre.

Viden og kompetencer

Både i selskabet generelt og hos de enkelte medarbejdere er der stor interesse for løbende at videreudanne og dyg-

tiggøre sig inden for nye love og bekendtgørelser. Dette sker via eksterne kurser og uddannelser samt interne kurser afholdt af selskabets egne specialister. Ledelsen følger op på kompetenceniveau i de årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS) og målsamtaler.

Arbejdspladsvurdering 2023

Selskabet har i januar 2023 gennemført en arbejdspladsvurdering (APV) med deltagelse af 70 ud af 78 respondenter, dvs. en svarprocent på 89,7 procent. Det er 1,7 procentpoint lavere end APV'en i 2021, men stadig på et meget tilfredsstillende niveau. Ledelsen arbejder videre med resultaterne og har fokus på forbedringspunkter i samarbejde med ledere og medarbejdere i de enkelte teams.

Medarbejdere

I regnskabsåret 2022/2023 beskæftigede selskabet 84 medarbejdere, ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder. Gennemsnitsalderen i selskabet er knap 46 år, og den gennemsnitlige anciennitet er knap ti år.

● Kommunikation

Patriotisk Selskabs eksterne kommunikation har fortsat høj prioritet og foregår bl.a. via hjemmeside, nyhedsbreve, sociale medier og landbrugspressen. Uanset platform er den høje faglighed et af de vigtigste pejlemærker.

Patriotisk.dk

En stor del af selskabets kommunikation er forankret i hjemmesiden patriotisk.dk, som der linkes til fra nyhedsbreve og sociale medier.

I sommeren 2023 går patriotisk.dk i luften med et opdateret grafisk design og nyt indhold. Foruden de velkendte funktioner som oversigt over medarbejdere og arrangementskalender indeholder hjemmesiden nu også en række case-historier.

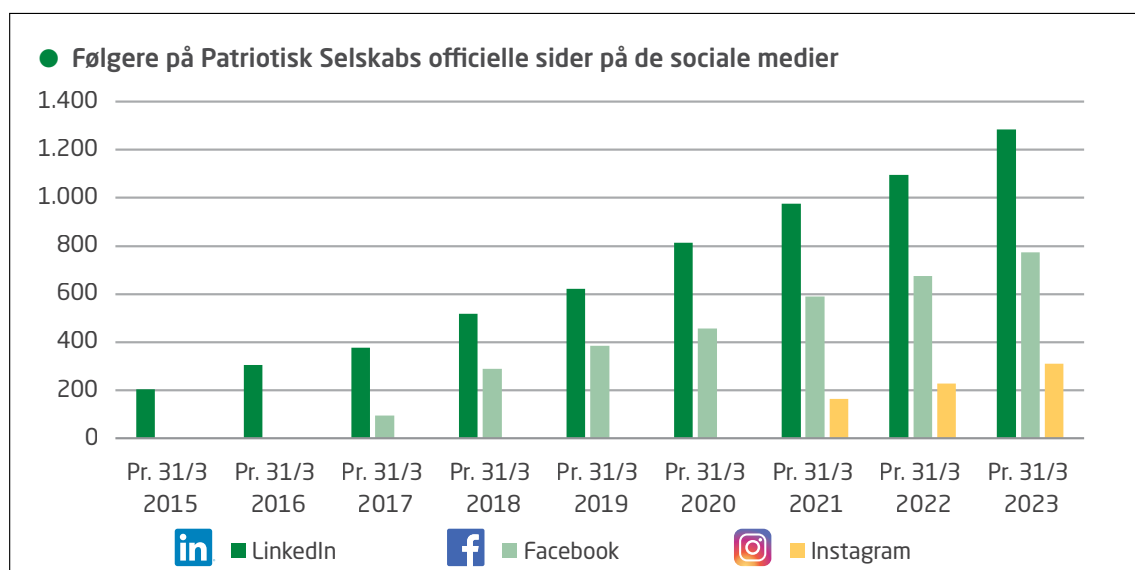
Nyhedsbreve

Det gratis nyhedsbrev, Nyt fra Patriotisk Selskab, udsendes jævnligt til medlemmer og andre interesserede. Heri samles de væsentligste nyheder og informationer fra patriotisk.dk, og det tilstræbes at levere et indhold, der både deler viden og skaber værdi. En høj andel af nyhedsbrevets knap 1.400 modtagere er aktive læsere.

Derudover udsendes to betalte nyhedsbreve, AfgrødeNyt og PS ØkologiNyt, med aktuelle nyheder inden for planteavl.

Sociale medier

De sociale medier indgår som en væsentlig del af den samlede kommunikation både i forhold til nuværende

og potentielle medlemmer, og følgerskaren på LinkedIn, Facebook og Instagram er støt stigende.

Foruden de faglige nyheder på de sociale medier vises også glimt fra hverdagen i Patriotisk Selskab, og der opleves en stor interesse for de opslag, som har en medarbejder i fokus.

Særlig specifik og målrettet kommunikation sker gennem særskilte Facebook-grupper, f.eks. gruppen "Aktuelt i marken – Patriotisk Selskab", hvor der jævnligt deles opdateringer fra de planteavlsfaglige medarbejders arbejde i marken.

Patriotisk Podcast

Ambitionen om at være til stede dér, hvor medlemmer og potentielle medlemmer er, og på de tidspunkter, hvor de har tid, har i årets løb affødt et nyt podcastformat, som matcher en travl hverdag, hvor mange foretrækker at lytte frem for at læse.

Patriotisk Podcast kan bl.a. findes på lydtjenesterne Spotify, Apple Podcasts, Podimo og SoundCloud eller via patriotisk.dk.

Presseomtale

Ligesom på de sociale medier er det også via pressen muligt at nå ud til en bredere målgruppe og dermed udbrede kendskabet til Patriotisk Selskab. Presseindsatsen i især de landbrugsfaglige medier prioriteres højt, og de faglige indlæg og artikler er med til at understøtte selskabets stærke faglige profil.

Personlige møder

Sideløbende med den digitale kommunikation spiller også de personlige møder, fyraftensmøder, konferencer, netværksgrupper og andre arrangementer fortsat en afgørende rolle i den samlede kommunikationsindsats.

Udpluk af arrangementer 2022 og 2023

- Klimadag med SEGES, ConTerra og Nordic Green Solutions (april 2022)
- Webinar om den nye lejelov (maj 2022)
- Åben forsøgsmark (juni 2022)
- Fyraftensmøde om pileydyrkning og salg af flis til fjernvarme (oktober 2022)
- Inspirationsaften om bæredygtighed i samarbejde med Nykredit (oktober 2022)
- Såmaskinedemonstration i Gelsted (oktober 2022)
- Stand på Agromek (november 2022)
- Økonomikonference (december 2022)
- Økologimøde (december 2022)
- Planteavlskonference (januar 2023)
- InterCount-kurser (begyndelsen af 2023)

> Bestyrelsen pr. 1. juni 2023

Christina
Ahlefeldt-Laurvig
Bestyrelsesformand

Bendt Wedell
Næstformand
Medlem af
Økonomiudvalget

Hans Boesen
Bestyrelsesmedlem
Formand for
Planteavlsudvalget

Jens Himmelstrup
Bestyrelsesmedlem
Formand for
Husdyrbrugsudvalget

Nicolai Oxholm Tillisch
Bestyrelsesmedlem
Formand for
Økonomiudvalget

Bodil Just
Bestyrelsesmedlem
Medarbejdervalgt

> Direktion og stabsfunktioner pr. 1. juni 2023

Direktion

Nils Rasmussen
Adm. direktør
nr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5470

Christian Himmelstrup
Vesterager
Direktør
chv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5480

Sekretariat

Sophia Tiedemann
Personlig assistent
sti@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5472

Birgitte Steenberg
Receptionist
bst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5416

Jan Kortsen
Pedel
jko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5414

Bogholderi

Rikke Barnbæk Jensen
Controller
rbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5419

Anita Lund Rosenkær
Controller-assistent
alu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5415

Digitalisering

Michael Madsen Brandt
Digital konsulent
mmb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5408

HR

Anne Margrethe Jensen
HR-konsulent
amj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5409

Signe Egesborg
Studertermedhjælper
seg@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5410

Kommunikation

Camilla Holmgaard
Kommunikationskonsulent
cho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5440

➤ ØKONOMI

Beretning fra Økonomiafdelingen

● Landbrugets økonomi

Allerede tidligt i 2022 stod det klart, at det ikke ville blive et helt almindeligt år i landbruget. Efter et år med høje priser på korn fik priserne endnu et stort nøk opad, da Rusland invaderede Ukraine.

Med en stigning i priserne på knap 50 procent og et historisk godt udbytte i høsten blev resultatet på planteavlsbedrifterne i den helt flotte ende. Invasionen fik gødningspriserne til at stige tilsvarende, men en del af den gødning, der vedrørte høsten 2022, var allerede indkøbt og lå i jorden, inden priserne steg voldsomt.

Blandt husdyrproducenterne var 2022 et godt år for slagtegrisproducenterne. Indkøbsprisen på smågrise lå i den lave ende, og med en notering, der steg over sommeren, blev det et økonomisk godt år. Ligeledes lå foderprisen fornuftigt lavt, da den største del af kornprisen afspejlede prisniveauet i 2021. Den lave indkøbspris på smågrise, som slagtegrisproducenterne profiterede af, var omvendt tabsgivende for soholdere og smågriseproducenter.

● Foreløbige regnskaber

I tabellen "Virksomhedens samlede økonomi" (næste side) indgår de virksomheder, som har fået udarbejdet tidlige regnskaber. Tabellen er udarbejdet på baggrund af i alt 50 regnskaber, herunder 26 planteavlsejendomme og 24 grisebedrifter.

Tabellen viser et gennemsnit af ejendommene, og forudsætningerne kan være vidt forskellige. Der kan være stor variation i størrelsen på planteavlsejendommene, og på grisebedrifterne er der ikke taget hensyn til, om det er en slagtegrisproduktion eller en sobesætning. Derudover er ejendommene i 2022-tabellen ikke nødvendigvis de samme ejendomme som de forrige år. Tabellen tegner alene et billede af de regnskaber, der var færdiggjort ved redaktionens afslutning.

Tabellen viser, at resultatet for planteavlerne er næsten dobbelt så stort i 2022 som året før, til trods for at 2021 var et rigtig godt år med høje priser. Af tabellen fremgår

det desuden, at ingen af de ejendomme der indgår i data-materialet, kommer ud med negative tal på bundlinjen, og derudover ses det, at der er brugt penge på både at nedbringe gæld og investere – i modsætning til 2021, hvor der kun blev foretaget meget få investeringer. En stor del af lageret er bundet som beholdning, hvorfor likviditet efter regulering er meget lav.

Af tabellen kan det desuden ses, at der blandt griseproducenterne kun er ganske få, som kommer ud af 2022 med et negativt resultat, og både planteavlere og griseproducenter ruster sig fortsat mod tab.

● Driftsanalyser

I november 2022 udsendte Patriotisk Selskab den 56. udgave af Driftsanalyser, gældende for perioden 2021/2022. Driftsanalyserne præsenterede et driftsøkonomisk år, der var påvirket af konsekvenserne af covid-19. Helt generelt kunne det konstateres, at pandemien ikke har haft negative konsekvenser for årets resultater, og overordnet set var 2020/2021 et økonomisk fornuftigt år for den professionelle jordbruger med historisk høje nettoudbytter inden for planteavl.

Resultaterne dækker dog også over store forskydninger inden for såvel de forskellige driftsgrene som de enkelte bedrifter, der alle er påvirket af forskellige usikkerheder, specielt i andet halvår. Året var således også præget af dels konsolidering, dels øget fokus på risikostyring og handelsstrategi på hver enkelt landbrugsbedrift, og dette fokus er kun blevet intensiveret i kølvandet på krigen i Ukraine og den efterfølgende voldsomme stigning i inflation og renter.

Gennem de seneste år er der arbejdet på at øge antallet af økologiske virksomhedsanalyser. Det er et område, der har manglet konkrete økonomiske analyser, og i årets Driftsanalyser blev der præsenteret afgrødeanalyser for ti afgrøder målt på både gennemsnit og bedste halvdel.

Bæredygtighed var igen et gennemgående emne i Driftsanalyser 2021/2022 med særligt fokus på ESG-rapportering, som forventes fremover at blive et gennemgående ønske til den enkelte landbrugsbedrift.

VIRKSOMHEDENS SAMLEDE ØKONOMI, 1.000 KR. PR. EJENDOM

	PLANTEAVLSBEDRIFTER			GRISEBEDRIFTER		
HØSTÅR	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Antal ejendomme	24	32	24	24	24	20
Gennemsnitlig størrelse markbrug ha	460	405	314	343	270	374
ÅRETS RESULTAT						
Dækningsbidrag	7.388	5.210	3.170	10.123	7.067	8.256
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.852	-2.314	-1.870	-4.792	-3.923	-3.477
Afskrivninger	-743	-930	-698	-503	-1.103	-1.151
Resultat af primær drift	3.793	1.967	601	4.828	2.041	3.628
Andre erhverv	365	658	517	218	309	71
EU-støtte	956	858	729	729	568	760
Resultat før finansiering	5.114	3.483	1.847	5.775	2.918	4.459
Finansiering i alt	-858	-1.256	-953	-1.448	-1.264	-1.684
Private indtægter	264	279	286	180	148	259
Resultat før regulering og skat	4.520	2.505	1.180	4.507	1.802	3.034
Skat af årets resultat	-1.480	-1.043	-427	-1.476	-623	-1.411
Privat udtræk	-328	-236	-362	-301	-304	-362
Ændring i EK efter drift, skat og privat	2.712	1.226	391	2.730	875	1.261
BALANCEN ULTIMO						
Aktiver i alt	54.418	69.073	67.828	60.251	56.023	61.387
Gæld	-30.071	-40.870	-44.137	-40.569	-38.241	-43.355
Hensættelser	-5.790	-6.862	-5.935	-4.598	-3.465	-4.241
Egenkapital	18.557	21.341	17.756	15.084	14.317	13.791
PENGEBINDING						
Likviditet efter regulering og privat	653	1.573	1.227	1.833	1.803	3.859
Investeringer	-2.485	-432	-1.747	-3.170	-3.390	-2.446
Likviditetsoverskud/-behov	-1.832	1.141	-521	-1.337	-1.587	1.413
NØGLETAL						
Rentabilitet (før ejeraflønning og skat)						
Afkastningsgrad	9,4 %	5,0 %	2,7 %	9,6 %	5,2 %	7,3 %
Egenkapitalforrentning	24,4 %	11,7 %	6,6 %	29,9 %	12,6 %	22,0 %
Soliditet						
Soliditetsgrad	34,1 %	30,9 %	26,2 %	25,0 %	25,6 %	22,5 %
Andel af ejendomme med positive ændringer i EK efter drift, skat og privat	100 %	94 %	58 %	88 %	75 %	90 %

● Erstatning efter covid-19

I kølvandet på covid-19 har Økonomiafdelingen de seneste år rådgivet mange af de medlemmer, som via Erhvervsstyrelsen har søgt kompensation for tabt omsætning, faste omkostninger og hjemsendte medarbejders løn. Vi afventer endnu styrelsens endelige gennemgang og afgørelser.

Ligeledes har der for minkavlere været mulighed for via Fødevarestyrelsen at søge om erstatning for nedlukning. 25 sager er udtaget til prøvning i Minksekretariatet, og resultatet heraf skal danne grundlag for beregningen af erstatning i de resterende sager. Dette arbejde er endnu ikke færdigt, og derfor kan udbetalingen af erstatning have lange udsigter for mange tidligere minkavlere.

Fra 2023 er det igen blevet tilladt at producere mink i Danmark.

● Betalings- og leveringsrettigheder

Med den nye CAP-reform blev betalingsrettighederne, leveringsrettighederne for sukkerroer og mælkekvoterne ophævet ved årsskiftet, og i den forbindelse har vi bl.a. vejledt om skattefradraget i indkomståret 2022.

● Ekspropriationer

I årets løb har vi ligeledes bistået mange medlemmer, som står over for ekspropriering til byudvikling eller infrastruktur – især projekter, der vedrører omlægning eller udvidelse af motorveje, jernbaner eller gasledninger, men også projekter, der vedrører opførelse af vindmøller eller solceller.

Erstatningen i disse sager vedrører både de ulemper, som pågår under selve projektet, og de varige driftsulemper, som projekterne forårsager. Her har vi bl.a. bistået ved forhandlinger med anlægsmyndighederne.

● Driftsøkonomi

Råvaremarkederne har været ekstremt volatile i de forgangne år, og især afregningspriserne på korn og raps har medført rekordhøje driftsresultater hos mange planteavlere for høståret 2022. De gode resultater støtter fundamentet for den fremtidige drift, hvilket der i høj grad er brug for.

Renterne er steget, og måske har vi ikke set toppen endnu. De øgede renteudgifter belaster finansieringen af både den faste ejendom og driften af virksomheden. Derudover medfører inflationen et større likviditetsbehov for mange, og sammenholdt med de stigende renter på kassekreditten kan det udløse en negativ spiral. For flere planteavlere

”I vores ”Driftsanalyser 2021/2022” var bæredygtighed et gennemgående emne med særligt fokus på ESG-rapportering.

Økonomiafdelingen

vil det blive vanskeligere at skabe et driftsresultat, som kan svare de stigende renteudgifter.

Derfor har drifts- og maskinøkonomien været et omdrejningspunkt for megen af vores rådgivning i det forgangne og indeværende år – ofte med inddragelse af vores Driftsanalyser til at belyse indsatsområder og optimeringsmuligheder.

● Handelsstrategi

I det forgangne år har forskellen mellem de laveste og højeste afregningspriser i handler med råvarer og energi været historisk stor. Udgiften til råvarer og energi har været den driftsomkostning, som har haft størst opmærksomhed i 2022, hvor priserne eksploderede.

I samarbejde med AgroMarkets har vi derfor i årets løb rådgivet mange medlemmer om deres handelsstrategi. Anbefalingen er, at en finansierings- og handelsstrategi indgår som en del af virksomhedens overordnede strategi.

● Energiforsyning

De høje energipriser har desuden affødt stor interesse for energiforbruget på bedrifterne og herunder mulighederne for energi fra egne solceller. I den forbindelse har vi rådgivet mange medlemmer juridisk såvel som investeringsmæssigt i forhold til f.eks. byggetilladelser og energibehov.

Usikkerheden om den europæiske energiforsyning og bestræbelserne på at bidrage til den grønne omstilling har samtidig fået mange landmænd til at engagere sig i den kollektive forsyning. I den forbindelse har vi bl.a. ydet kontraktuel rådgivning i forbindelse med større solcelleprojekter, og i vores solcelle-netværksgruppe har deltagerne haft mulighed for at udveksle erfaringer.

I forbindelse med de høje gaspriser og i særdeleshed de høje varmeudgifter har også alternative løsninger til op-

”I det forgangne år har vi fulgt arbejdet med de nye ejendomsvurderinger og boligskatteregler tæt og rådgivet på baggrund af eksisterende love, lovforslag og styresignaler.

Økonomiafdelingen

varmning af især udlejningsboliger og driftsbygninger på landbrugsejendomme haft stort fokus i årets løb.

● HR og ledelsesudvikling

Der er rift om arbejdskraften i dansk landbrug, og stadig flere parametre spiller ind, når der skal rekrutteres og fastholdes dygtige medarbejdere. Vores medarbejdere i Økonomiafdelingen har derfor i årets løb rådgivet om bl.a. løn, HR, ledelsesudvikling og strategiudvikling.

● Ejendomsvurderinger og boligskat

I det forgangne år har vi fulgt arbejdet med de nye ejendomsvurderinger og boligskatteregler tæt. Selvom reglerne stadig er forbundet med en del usikkerhed, har vi ydet rådgivning på baggrund af eksisterende love og lovforslag, styresignaler samt løbende udmeldinger fra Vurderingsstyrelsen.

I skrivende stund er den nye ejendomsskattelov, der følger op på forliget 'Tryghed om boligbeskatning', netop vedtaget. Med loven er der indført et loft for grundskyld til og med 2028; en rabatordning for dem, som ejer inden 2024; en permanent indefrysningsordning og en moderniseret stigningsbegrænsningsordning, når loven er endeligt vedtaget. Der er tale om et boligskatteforlig, som har til formål at give boligejere tryghed om deres ejendomsskatter ved overgangen til de nye ejendomsvurderinger.

I april 2023 skrev Vurderingsstyrelsen til ejerne af omkring 21.000 ejendomme, at de skulle forvente, at deres ejendom får en ny kategorisering. Det har især ramt ejerne af mindre landbrugsejendomme, som risikerer at blive omkategoriseret fra landbrug til bolig eller erhverv. Da landbrug er lempeligere beskattet end bolig og erhverv, kan det have store økonomiske konsekvenser.

Selvom forligspartierne forsøger at afbøde de økonomiske konsekvenser, har vi endnu i vente, hvad de nye

værdier og kategoriseringer vil have af betydning for markedsværdien på ejendommene.

Varslingen om ændret kategorisering fik de mange ejere, kommuner og brancheorganisationer til at kritisere de nye regler, hvilket fik parterne bag boligforliget til at sætte sig sammen igen. Dette har resulteret i ikke helt ubetydelige lempelser, bl.a. en lempeligere overgangsordning for ejendomme over to ha. De mange betingelser for at anvende overgangsordningen afskaffes, hvilket betyder at man nu kun falder ud af overgangsordningen ved ejerskifte.

Det kom ligeledes på tale at indføre en ny kategori for naturejendomme. Det forlyder dog, at indførslen først påbegyndes senere på året, hvor for natur-kategorien ikke bliver en del af de nuværende kategoriseringer.

● Pensionsrådgivning

Pension, herunder pensionsopsparing og seniorpræmie ved arbejde efter folkepensionsalderen, indgår i vores løbende rådgivning til medlemmerne, og årets høje resultater har medført en øget efterspørgsel på rådgivning om netop pensionsopsparing og skatteoptimering.

● Ny bogføringslov

I sommeren 2022 trådte en ny bogføringslov i kraft, og vi har i årets løb vejledt mange medlemmer om, hvordan de lever op til de nye regler og krav, bl.a. kravet om, at alle virksomheder skal have en skriftlig beskrivelse af deres bogføringsprocedure.

Der vil også komme krav om digital bogføring og opbevaring. Vi følger denne udvikling tæt og forventer, at kravet vil være gældende for aktie- og anpartsselskaber fra 2024 og for alle virksomheder med en årlig omsætning på over 300.000 kr. fra 2026.

● InterCount

Ved årsskiftet 2022/2023 blev vores nye økonomistyringsprogram InterCount taget i brug. Systemet afløser Ø90 Online og senere også Summax. Der har i begyndelsen af 2023 været afholdt flere kurser, hvor medlemmer er blevet introduceret for det nye programs brugerflade og forskellige muligheder.

Interview

”*Jeg er så stolt af, at vi har fået skabt en strategi, hvori alles ønsker er blevet rummet og forenet.*

Medejer Manon Lüttichau Blou, HSH Agro I/S

Foruden ejerne har også driftslederen været involveret i strategiprocessen hos HSH Agro. På den måde har det været muligt at medtænke driftslederens faglige interesser, ligesom driftslederen nu kender strategien indgående.

Fra maskinstation til professionelt driftsfællesskab

Hos HSH Agro ved Hadsund har de været igennem et rådgivningsforløb, som mandede ud i en nedskreven strategi for driftsfællesskabet. Det har givet ejerne og driftslederen en fælles kurs, mere ro og meget færre møder.

Fem kilometer øst for Hadsund, lige ned til Mariager Fjord, ligger planteavlsbedriften HSH Agro I/S. Den ene af ejerne, Manon Lüttichau Blou, tog i 2022 initiativ til, at de fik udarbejdet en fælles strategi for virksomheden.

“Det har været en krævende proces, men også enormt givende,” fortæller Manon, som bedst kan beskrive strategiarbejdet som en tragtformet proces:

“Vi har fyldt så meget ned i tragten, og undervejs var det nogle gange svært at se, hvor det skulle ende, men det er mundet ud i en fælles strategi, som vi er meget glade for.”

Der ligger mange tanker bag det korte strategipapir, som Manon og hendes medejer, Morten Schnack, nu sidder med i hånden. Og det var netop hele pointen: at få defineret en klar retning for virksomheden, som de kan arbejde ud fra.

“Førhen holdt vi møder hele tiden – hver uge – for at afstemme alverdens ting,” husker Manon. “Nu holder vi kun møder, når der er noget konkret, vi har brug for at drøfte.”

● Fra maskin- til driftsfællesskab

HSH Agro startede som en fælles maskinstation for Havnø Gods, Strandkærsgaard og Høgholt i 2000, men blev i 2018 til et decideret driftsfællesskab. Jordene blev lagt sammen, og de dengang tre ejere ansatte én fælles driftsleder.

“Vi var selvfølgelig enige om, at vi skulle producere korn og drive en rentabel forretning, men når dagligdagen kører, får man ikke altid sat ord på, hvordan man vil gøre det. Man tror, man ved, hvad de andre tænker – det gør man bare ikke altid,” siger Manon.

Derfor igangsatte de i 2022 arbejdet med at få udarbejdet en fælles strategi for HSH Agro. Processen blev faciliteret af en virksomhedsrådgiver fra Patriotisk Selskab og en konsulent fra SEGES og involverede ejerne og driftslederen.

“Det har været vigtigt for os, at driftslederen var involveret i hele processen. Han kender alle detaljerne og har nu en helt klar retning for sit arbejde,” fortæller Manon.

● Fælles kurs trods forskelligheder

Ejerne har aldrig haft konflikter, og deres faglige og personlige forskelligheder ser de primært som en styrke. Men forskellighederne medfører selvsagt, at de kan have forskellige perspektiver og prioriteter. Manon er f.eks. – modsat Morten Schnack og den tidligere medejer Jesper Nielsen – ikke landbrugsfagligt uddannet, men har læst på Aarhus Universitet og Copenhagen Business School, og derfor har de ofte forskellige indgangsvinkler til tingene.

“Morten er en fremsynet virksomhedsleder, mens jeg f.eks. også er meget optaget af at kunne give min fædrene gård videre til de næste generationer. Begge dele skulle der være plads til i vores strategi,” fortæller hun.

Og det er der blevet. Manon er meget glad for resultatet.

> Strategirådgivning

- Patriotisk Selskab tilbyder hjælp til både at udarbejde og implementere en strategi
- Rådgivningsforløbet tilpasses virksomheden og dens ønsker og fokusområder

"Jeg er så stolt af, at vi har fået skabt en strategi, hvori alles ønsker er blevet rummet og forenet," siger hun.

Det er afgørende for begge ejere at drive en rentabel og solid forretning, men der er også blevet plads i strategien til det, driftslederen brænder for fagligt, og til de mere bløde værdier.

"Vi har f.eks. forpligtet os på, at det skal være en god arbejdsplads for alle – også for småbørnsforældre. Det kan jeg jo kun være stolt af," siger Manon.

Samtidig har det skabt en ro hos hende at vide, at de arbejder i samme retning:

"Jeg har ikke behov for at følge op på alt muligt, for vi er fuldkommen afklarede om den kurs, vi har sat for driftsfællesskabet, og vi er enige om, hvilke værdier vi ikke går på kompromis med," fortæller hun.

● Et krævende forløb

"Det har været et krævende forløb," erkender Manon.

Indledningsvist blev ejerne og driftslederen interviewet hver for sig af virksomhedsrådgiveren fra Patriotisk Selskab og konsulenten fra SEGES.

"Det var et langt interview. Vi fik talt om alting: styrker, svagheder, potentialer," mindes Manon.

Det hele blev skrevet ned og senere fremlagt for de andre i anonymiseret form.

"Der var både kritik og ros at hente – alle kort kom på bordet," fortæller hun. "Men det var virkelig godt. F.eks. var det rart, at min mødeledelse blev fremhævet som noget, de andre værdsatte – jeg havde ellers følt, at jeg var lidt irriterende, når jeg insisterede på at følge dagsordenen og den slags," tilføjer hun med et grin.

Samtidig har der været en del hjemmearbejde, der skulle findes tid til.

"Hvis f.eks. en vandpumpe i Mortens grisestald gik i stykker, så kom det jo i første række at få det ordnet. Så nogle gange har det virkelig krævet disciplin at få prioriteret strategiarbejdet ved siden af alt det andet. Men jeg synes, vi har gjort det ret godt," siger hun.

● Afgørende med ekstern facilitator

"Det har været vigtigt for vores proces, at vi havde nogle udefrakommende til at facilitere den," mener Manon. "Når

der kommer en udefra, så lytter man bare mere åbent og begynder ikke på samme måde at forsvare og forklare sig."

Samtidig har det været afgørende for hende at have tillid til processen.

"Nogle gange har det været svært at se, hvad vi skulle med f.eks. en omverdensanalyse – men der har jeg haft fuld tillid til, at mine rådgivere havde styr på processen. Og her på den anden side giver det fuldstændig mening, at vi skulle igennem alle de ting," siger hun.

● Fra ord på papiret til konkret handling

To gange om året vil de tage strategien op til revision: Er der noget, som skal justeres, noget der skal opprioriteres, noget som skal sættes i bero?

Men strategien skal også implementeres i dagligdagen. Den skal ikke bare være pæne ord på et stykke papir, som

Havnø Gods er Manon Lüttichau Blous fædrene gård og er repræsenteret ved det ene H i driftsfællesskabet HSH Agro.

ligger i skrivebordsskuffen og kun sjældent ser dagens lys.

”Strategien skal ud at leve. Det er noget, vi har meget fokus på,” fortæller Manon.

Driftslederen har bl.a. udarbejdet en medarbejderhåndbog for de ansatte sammen med Manon.

Selvom meget af implementeringsarbejdet endnu ligger foran dem, driver de ifølge Manon allerede en helt anden virksomhed i dag, end de gjorde for et år siden.

”Vi driver professionel forretning, og det kan man ikke uden at have en strategi. Jeg kan virkelig mærke en forskel – vi har fundet fælles fodslag,” siger hun.

HSH Agro I/S

- HSH Agro I/S driver ca. 2.000 ha planteavl
- I dag er HSH Agro I/S ejet af Morten Schnack og Manon og Malthe Blou. Jesper Nielsen var også ejer, da strategien blev udarbejdet, men har i dag solgt sin andel til Morten Schnack

Manon Lüttichau Blou

> Økonomiafdelingen pr. 1. juni 2023

Team T

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Carsten Hansen
Virksomhedsrådgiver
cah@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5436

Lene Nygaard
Virksomhedsrådgiver
ln@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5489

Allan Liseth
Økonomikonsulent
al@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5491

Kasper Skovgaard Hansen
Økonomikonsulent
ksh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5471

Sarah Lilaa
Driftsøkonom
sli@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5448

Helle Dueholm Boye
Økonomirådgiver
hdb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5461

Jerik Kryhlmand Iversen
Økonomimedarbejder
jki@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5496

Kirstine Bang Gormsen
Økonomimedarbejder
kvg@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5464

Maria Schmidt Larsen
Økonomimedarbejder
ml@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5476

Natasja Velds Skovgaard
Økonomimedarbejder
nvs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5426

Frederik Aaskov Karlsen
Studentermedhjælper
fak@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5413

Team A

Anders Christian Halberg
Chefkonsulent
ach@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5425

Christian Damsgaard
Seniorkonsulent
chd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5443

Karsten Sørensen
Rådgivende konsulent
ks@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5455

Bo Sigersted
Økonomikonsulent
bs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5453

Annette Rudolfsen
Økonomirådgiver
ar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5483

Henrik Frosted
Økonomirådgiver
htf@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5458

Jane Nissen
Økonomirådgiver
jni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5493

Mette Nellemann
Økonomirådgiver
men@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5457

Mette Snedevind
Økonomirådgiver
msn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5456

Vathsala Varnakulasingham
Økonomirådgiver
vv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5482

Emil Autzen
Økonomimedarbejder
eau@patriotisk.dk
tlf. 6315 5486

Lisbeth Skovbjerg Madsen
Løn- og HR-rådgiver
lsm@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Vinnie Kronborg
Løn- og HR-rådgiver
vkr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5407

Team J

Jens Kring
Chefkonsulent
jk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5460

Kaj Refslund
Seniorkonsulent
kar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5423

Karsten Hansen
Seniorkonsulent
kh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5497

Palle Offeresen
Seniorkonsulent
pof@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5484

Rikke Toft Stripp
Økonomikonsulent
rth@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5462

Charlotte Brøgger
Økonomirådgiver
cbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5468

Marianne Dahl Geisler
Økonomirådgiver
mdg@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5469

Emil Søndergaard Schultz
Økonomimedarbejder
ess@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5475

Michael Strange Hansen
Økonomimedarbejder
msh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5467

Morten Sejr Lund
Studertermedhjælper
msl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5418

Team MS

Mimi Shin Jensen
Chefkonsulent
msj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5463

Christina Bendorff Nielsen
Økonomikonsulent
cbn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5492

Jørgen Nielsen
Økonomikonsulent
jn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5452

Tommy K. Nielsen
Økonomikonsulent
tkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5473

Helle Blirup Rasmussen
Økonomirådgiver
hbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5479

Jeanette Kirstine Christensen
Økonomirådgiver
jkc@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5445

Charlotte Wistoft
Økonomimedarbejder
cwl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5474

Jeppe Wiegardt Madsen
Økonomimedarbejder
jwm@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5477

Mathilde Nielsen
Økonomimedarbejder
mni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5465

Hans Clausen-Bruun
Studertermedhjælper
hcb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5411

 PLANTEAVL

Beretning fra Planteavlsafdelingen

● Markbesøg

I selskabets Planteavlsafdeling er markbesøg fortsat en af de mest centrale ydelser. Vores planteavlskonsulenter har i 2022 gennemført flere end 700 markbesøg over ca. 110.000 ha. De fleste besøg har været hos medlemmer, som har en fast aftale om tre-fire markbesøg årligt.

Formålet med vores besøg er at optimere afgrødernes vækst. Når vi besigtiger markerne regelmæssigt, kan vi med udgangspunkt i de aktuelle vej- og vækstforhold løbende optimere dyrkningsstrategien. Samtidig kan dyrkningsmæssige problemer som oftest forebygges, så skader begrænses eller helt undgås.

For hver enkelt mark vurderer vi, hvor og hvornår en behandling vil være rentabel – altid med fokus på omkostningsoptimering og bedriftens samlede bundlinje.

● Præcisionsjordbrug

For mange af vores medlemmer kan der være flere fordele ved at graduere brugen af gødning, udsæd, planteværn og vækstregulering. Derfor rådgiver vi fortsat mange medlemmer om præcisionsjordbrug.

Alene i 2022 har vi udarbejdet potentialekort og tildelingsfiler til omkring 50.000 ha og bistået med at udlæse filerne til traktorterminalen samt rådgivet om brugen af graderet gødskning som alternativ til efterafgrøder.

Som led i arbejdet med præcisionsjordbrug er vi desuden fortsat involverede i et projekt, hvor vi sammen med I-GIS, Datalogisk og IPM Consult har udviklet ukrudtskameraet RWMCam, som ikke bare kan identificere, hvor der er ukrudt, men også hvilken type ukrudt, der er tale om, helt ned på 2-kimbladstadiet.

Udviklingen af RWMCam'et er nu på et stadie, hvor der kan udarbejdes meget præcise kort og tildelingsfiler til spotsprøjtning for medlemmerne. Det foregår ved, at vi overkører marken med en ATV, som via to kameraer under en enkelt markoverkørsel tager mange tusinde billeder. Kameraerne kan identificere nogle af de mest udbredte ukrudtsarter såsom burre snævre, tidsler, kamiller og græs-

ukrudt. De indsamlede data kan efterfølgende anvendes i en tildelingsfil, så ukrudtet bekæmpes mere målrettet.

I 2022 har vi desuden foretaget flere testkørsler med kameraet for John Deeres udviklingsafdeling i Tyskland.

● Reduceret jordbearbejdning

Selvom reduceret jordbearbejdning for mange stadig er en relativt ny dyrkningsmetode, bliver det mere og mere udbredt blandt selskabets medlemmer – dels fordi reduceret jordbearbejdning kan forbedre jordens frugtbarhed, mindske udvaskningen af næringsstoffer og øge biodiversiteten, dels fordi metoden reducerer omkostningerne til markarbejdet.

● Jordprøver, EM38 og N-min prøver

For at blive klogere på jordens dyrkningssegenskaber anbefaler vi en jordprøveudtagning ca. hvert femte år. Udtagningen giver samtidig et godt udgangspunkt for at fastslå behovet for kalkning og gødskning.

Ved en jordprøveudtagning måler vi i første omgang på de væsentligste næringsstoffer, fosfor, kali og magnesium, samt på reaktionstillene. Ved misvækst tilbyder vi en analyse af andre relevante næringsstoffer.

I 2022 udtog vi cirka 8.000 jordprøver over 20.000 ha. En del af disse jordprøver er samtidig blevet analyseret for indhold af ler og organisk kulstof, der giver information om jordens såkaldte *Dexter ratio*, dvs. jordens frugtbarhed og forholdet mellem ler og kulstof.

”Vores planteavlskonsulenter har i 2022 gennemført flere end 700 markbesøg over ca. 110.000 ha.

Planteavlsafdelingen

I årets løb har der desuden været stor efterspørgsel på jordmålinger med en EM38-sensor, der måler jordens evne til at lede elektricitet. Under danske forhold er der tæt sammenhæng mellem jordens elektriske ledningsevne og lerindhold, og EM38-målingerne er derfor et godt supplement til jordbundsanalyserne og et godt redskab til at fastsætte kalkbehovet.

Stigende gødningspriser og det store fokus på optimeret anvendelse af kvælstof betyder, at også efterspørgslen på N-min prøver fortsat er stigende. En N-min jordbundsprøve kan fastsætte mængden af nitrat- og ammoniumkvælstof, som er tilgængeligt for planten i rodzonen, og alene i første kvartal af 2023 har vi udtaget flere end 400 N-min prøver.

● CAP-reformen og fællesskemaer

I det forgangne år har den nye CAP-reform med kravet om fire procent ikke-produktive arealer og nye bio-ordninger fyldt meget frem mod fristen for indsendelse af fællesskemaer den 28. april 2023. I vores rådgivning til medlemmerne har vi været omhyggelige med at få udpeget de mindst produktive arealer for hver bedrift, som

kunne udtages af produktionen for at opnå støtte, og samtidig haft fokus på at optimere på det tilbageværende produktionsareal. I 2023 har medarbejdere i Planteavlsafdelingen udarbejdet ca. 410 fællesskemaer (tidligere EU-støtte) for støtteberettigede landbrugs-, skov- og naturarealer.

● Kontrol hos Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsens igangværende kontrol har betydet, at flere af vores medlemmer fortsat har lange udsigter til at modtage landbrugsstøtte. Kontrollerne omhandler typisk støtte til unge landbrugere eller støtte til virksomheder, hvor der ansøges i flere CVR-numre.

Vi er i løbende dialog med både de berørte virksomheder og Landbrugsstyrelsen og prioriterer høringssvar på vegne af medlemmerne højt, så kontrollerne kan udføres og afsluttes hurtigst muligt.

● Økologi

Inflationen har udfordret salget af økologiske varer, og priserne har generelt ligget lavere end tidligere. Vores anbefaling til de økologiske bedrifter har derfor været at sælge afgrøderne på forhånd på kontrakt, hvilket har vist sig fornuftigt.

Med usikkerhederne på det internationale marked ser vi dog i skrivende stund, at priserne på økologiske protein-afgrøder og raps er i stigning.

Anbefalingen til vores økologiske planteavlere er fortsat at sælge på forhånd på kontrakt. Med de seneste udmeldinger fra Arla om at nedjustere andelen af økologisk mælk, ser det ud til, at vi for nuværende har nået et mætningspunkt på det økologiske marked.

● Forsøg

Vi har i årets løb indledt et samarbejde med Agro Alliancen og igangsætter i 2024 'Egeskov Forsøgsmark' sammen med vores forsøgspartnere, DLG og DLF Seeds.

Interview

”*Hidtil har vi arbejdet på markniveau - nu arbejder vi meget mere i detaljen. Vi er gået fra at tænke i hektar til at tænke i kvadratcentimeter.*

Driftsleder Bjarne Vinther, Torup Bakkegård & Orelund

*Såbed med såløg ved
Torup Bakkegård & Orelund.*

Fra hektar til kvadratcentimeter

De gør meget ud af præcisionen i markarbejdet på Torup Bakkegård & Orelund – de kører på millimeteren og spreder i gram. Senest er de begyndt at graduere tildelingen af både gødning og udsæd med hjælp fra en af Patriotisk Selskabs planteavlskonsulenter.

På Torup Bakkegård & Orelund i Sandager på Vestfyn betragter de ikke deres store arbejde med præcisionsjordbrug som noget ekstraordinært – tværtimod ser de det som en helt naturlig del af udviklingen.

“Vi har jo altid været optaget af at kunne producere samme høje kvalitet, men med lavere omkostninger, så når det er muligt at gå helt ned i detaljen, skal vi selvfølgelig det,” siger Bjarne Vinther, der er driftsleder på bedriften.

Alt tracks og logges – og automatiseres så vidt muligt.

“Det er nogle gode værktøjer at have i en moderne produktion – det skal bare ikke skabe for meget ekstra arbejde for vores medarbejdere,” mener Bjarne.

● Omfordeling øger udbyttet

Senest er de på Torup Bakkegård & Orelund begyndt at graduere tildelingen af udsæd og gødning med hjælp fra en af Patriotisk Selskabs planteavlskonsulenter.

“Hidtil har vi arbejdet på markniveau – nu arbejder vi meget mere i detaljen. Vi er gået fra at tænke i hektar til at tænke i kvadratcentimeter,” siger Bjarne. “Markerne er blevet store og kan variere meget, så det giver rigtig god mening at se nærmere på, hvordan udsæd og kvælstof tildeles, i stedet for bare at give det samme til hele marken.”

Ved at graduere tildelingen af gødning og udsæd forventer de at kunne øge det samlede udbytte. Omfordelingen af udsæd sikrer et mere ensartet plantetal, reducerer risikoen for lejesæd og øger konkurrencedygtigheden over for græsukrudt i de områder, som ellers har tendens til en tynd afgrøde.

Bjarne Vinther er driftsleder på Torup Bakkegård & Orelund på Vestfyn.

“Vi har jo kørt på millimeteren i lang tid med GPS’er og redskabsstyring,” fortæller Bjarne. “Nu kan man sige, at vi også er begyndt at sprede i gram.”

Når kvælstoffet tildeles efter behov, reduceres udvaskningen til vandmiljøet også.

“Vi har virkelig fået fokus på, hvordan vi bruger ressourcerne bedst muligt. Og så er gødningspriserne jo også en glimrende motivation,” siger Bjarne med et glimt i øjet. “Vi plejer at supplere op med handelsgødning, og det vil vi jo gerne minimere behovet for.”

Det er ligeledes en del af gødningsstrategien at reducere brugen af kalium.

● Fra computer til traktorterminal

En planteavlskonsulent fra Patriotisk Selskab har hjulpet de to medarbejdere, som er ansvarlige for graderet tildeling på Torup Bakkegård & Orelund, markmedarbejderne Morten Stokholm og Carsten Petersen, i gang med at

Torup Bakkegård & Orelund dyrker mange specialafgrøder, her kål.

tegne tildelingskort på baggrund af biomassekort over markerne. De har fået undervisning i, hvordan de fremover selv kan fremstille og opdatere kortene.

"Det er vigtigt for mig, at de ansatte tager ejerskab over deres ansvarsområder – og så skal de jo også have de nødvendige værktøjer til at løfte opgaven, når vi kaster os ud i noget nyt. Derfor skulle vi selvfølgelig have en konsulent tilknyttet, som kunne hjælpe os godt i gang," forklarer Bjarne og tilføjer: "Så har de også en specialist at gå til, hvis der senere opstår spørgsmål."

Gradueringskortene er blevet tegnet ved computeren i et program, som selv giver kvalificerede forslag til, hvordan gradueringen kan se ud. Men det er vigtigt, at medarbejderne på baggrund af deres kendskab til markerne justerer kortet efter de faktiske forhold.

Når de ansvarlige medarbejdere har tegnet og tilrettet et kort, henter de en tildelingsfil fra programmet og sender den direkte til traktorterminalen.

Planteavlskonsulenten har hjulpet dem med at implementere det hele i traktoren og sikre, at de forskellige teknologier taler sammen.

"Det har været vigtigt for os at komme ordentligt fra start og være sikre på, at vi havde valide data at arbejde ud fra," fortæller Bjarne.

● Holder medarbejderne til ilden

På Torup Bakkegård & Orelund har de med Bjarnes ord "en god blanding af nyt og gammelt, men godt vedligeholdt grej." Filosofien er, at maskinerne skal køre så længe som overhovedet muligt, og at investeringer skal øge effektiviteten.

"Når vi investerer i maskiner, køber vi altid det sidste nye," siger han: "På den måde får vi den største effektivitetsforøgelse og sikrer den længst mulige holdbarhed af maskinen."

Den største udfordring ved præcisionsjordbruget er ifølge Bjarne, at teknologiens levetid er kortere end maskinernes.

"Vi gør meget ud af at vedligeholde vores maskiner, så de kan køre så længe som overhovedet muligt – men den begrænsede teknologiske levetid kan blive en udfordring, når vi gerne vil slide maskinerne helt ned," fortæller han.

Der er imidlertid også en ret væsentlig sidegevinst ved at arbejde med den nyeste teknologi:

"Det gør det bare lidt sjovere for medarbejderne – det holder dem virkelig til ilden. Vi har nogle medarbejdere, som rigtig gerne vil nørde det her, og så er det jo rart at kunne tilbyde dem udstyret til det," siger Bjarne.

Torup Bakkegård & Orelund I/S

- Torup Bakkegård & Orelund er en familievirksomhed i Sandager på Vestfyn, som drives af brødrene Jacob og Claus Brejnholt Jacobsen
- De to landbrug har indgået et driftsfællesskab, som primært producerer frilandsgroentesager
- Der dyrkes godt 1.500 ha grøntsager, bl.a. løg, kål, sukkerærter, suktermajs, salat og asparges
- 20 procent af driften dyrkes økologisk

Præcisionsjordbrug

- Inden for præcisionsjordbrug tilbyder Patriotisk Selskab hjælp til bl.a. graduering af kvælstof, udsæd, planteværn samt kalk, kali og fosfor. Desuden tilbydes hjælp til indlæsning af udbyttekort, biomassekort og lagring af logfiler samt til udtagning af forskellige former for jordprøver
- Der findes forskellige programmer til udarbejdelse af tildelingskort. Ved Torup Bakkegård & Orelund har de arbejdet i programmet CropManager

*Her udlægges stikløg
med redskabsstyring.*

> Planteavlsafdelingen pr. 1. juni 2023

Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent
eap@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5430

Karen Linddal Pedersen
Chefkonsulent
klp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5434

Jan Nielsen
Planteavlskonsulent
jan@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5432

Kasper Kjær Olsen
Planteavlskonsulent
kko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5444

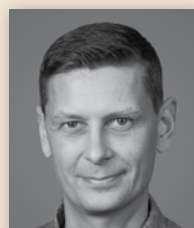
Kristian Ladegaard Jensen
Planteavlskonsulent
klj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5433

Lasse Schmidt Jespersen
Planteavlskonsulent
lsj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5435

Mads Munkegaard
Planteavlskonsulent
mmu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5459

Morten Eshøj
Planteavlskonsulent
mes@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5481

Morten Holmgaard
Planteavlskonsulent
mho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5439

Nikolaj Ustrup Jørgensen
Planteavlskonsulent
nuj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5485

Rasmus Sønnichsen-Dreehsen
Planteavlskonsulent
rsd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5431

Anders Holm Rasmussen
Økologikonsulent
ahr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5438

Jesper Hansen
Økologikonsulent
jh@patriotisk.dk
Tlf. 5328 3839

Lars Lyholm Johansen
Økologisk koordinator
llj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5449

Erik Willadsen
Planteavlsmedarbejder
erw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5441

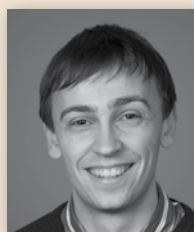
Katrine Ida Olsson
Planteavlsmedarbejder
kio@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5421

Claus Bonde
Forsøgsmedarbejder
cbo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5487

Jette Post
Sekretær
jp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5417

Andreas Ipsen
Studertermedhjælper
aip@patriotisk.dk

➤ HUSDYR MILJØ JURA

Beretning fra Husdyr, miljø- og juraafdelingen

● BNBO

I selskabets afdeling for Husdyr, miljø og jura spænder opgaverne vidt – også i det forgangne år, hvor bl.a. BNBO-området har fyldt i rådgivningen.

Som en del af den forrige pesticidstrategi (for 2017-2021) blev det vedtaget, at kommuner og vandforsyningsselskaber skulle indgå frivillige aftaler eller udstede påbud om ophør med brug af pesticider i beskyttelsesområder omkring de borer, hvor kommunerne vurderer, at der er et behov. Fristen for de frivillige BNBO-aftaler udløb ved udgangen af 2022.

I løbet af 2022 har konsulenter fra Husdyr, miljø og jura derfor rådgivet mange medlemmer om deres BNBO-situation, og generelt har anbefalingen været at forsøge at indgå frivillige aftaler, som giver mulighed for at opnå fuld erstatning.

Efter årsskiftet er status, at der på landsplan kun er indgået ganske få frivillige aftaler. Af den politiske BNBO-aftale fremgår det, at der skal indføres et generelt sprøjteforbud i BNBO-områderne, hvis der ikke inden fristens udløb er indgået tilstrækkeligt mange aftaler. Et sådan sprøjteforbud er endnu ikke kommet, og vi afventer derfor et udspil fra Folketinget.

● Klimaregnskaber og ESG

På baggrund af den stigende interesse for klimaregnskaber og ESG-rapportering og den løbende udvikling af forskellige systemer og værktøjer er flere af vores konsulenter i 2022 blevet certificeret i brugen af programmet ESGreen Tool.

● Biotopplaner

Hos Patriotisk Selskab udarbejder vi en stor andel af landets biotopplaner. Alene i 2023 har vi på vegne af vores medlemmer anmeldt flere end tredive 1-3-årige biotopplaner og tyve 5-årige biotopplaner til Miljøstyrelsen. Tiltagene i en biotopplan skal forbedre vildtets levevilkår, og gennemførelse af en biotopplan udløser derfor tilladelse til at udsætte flere agerhøns og fasaner på ejendommen.

● Tilskudsordninger

I 2022 har vores miljøkonsulenter på vegne af flere medlemmer søgt om tilskud til en række projekter. Det drejer sig om tilskud fra ordninger som:

- Vådområder: kvælstof og fosfor
- Skov med biodiversitetsformål
- Minivådområder og lavbund
- Miljø- og klimateknologi
- Privat skovrejsning
- Natura 2000: Rydning og forberedelse til afgræsning
- Økologisk investeringsstøtte
- Etableringsstøtte til unge landbrugere

Vi deltager desuden i lavbundsindsatsen, som er finansieret af staten. Det betyder, at vores udtagningskonsulent tilbyder gratis rådgivning til landmænd, som vil udtage kulstofrige lavbundsjord og randarealer fra deres produktion. Derudover agerer vi bindeled til kommuner, Naturstyrelsen og andre involverede aktører, ligesom vi fortsætter arbejdet med minivådområder, vådområder og skovrejsning.

● Husdyrgodkendelser

Også i det forgange år har vi rådgivet landmænd, som ønsker at etablere, udvide eller på anden vis ændre deres husdyrproduktion. Vi sikrer de nødvendige miljø- og husdyrgodkendelser og sørger for, at de er afstemt med forholdene på bedriften.

I 2023 har vi på vegne af vores medlemmer anmeldt flere end tredive 1-3-årige biotopplaner og tyve 5-årige biotopplaner til Miljøstyrelsen.

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen

● Miljøledelse

Miljøledelse er en del af den løbende rådgivning i afdelingen Husdyr, miljø og jura, herunder også rådgivning i brugen af den miljøledelsesfunktion, som indgår i Patriotisk Selskabs app.

I det forgangne år er appen blevet taget i brug hos flere og flere af vores medlemmer, som hermed har fået lettere adgang til at registrere, administrere og afrapportere den miljøledelse og de vedligeholdelses- og reparationsplaner, som er lovpligtige for IE-husdyrbrug.

● Ny lovgivning

I forbindelse med den nye lejelov, der trådte i kraft i juli 2022, har selskabets jurister hjulpet udlejere med at få opdateret paradigmer og typeformular. De har også bistået med at afklare tvivsspørgsmål om bl.a. huslejeloft og lejeforhøjelser.

Også de nye barselsregler, der trådte i kraft i sommeren 2022, har været i fokus hos selskabets jurister, som bl.a. har hjulpet medlemmer med at afklare, hvorvidt lovændringerne har skabt behov for at udarbejde nye ansættelseskontrakter.

● Udlejning

For at imødekomme mange medlemmers ønske om at kunne benchmarke på lejeboligområdet har vi indgået et samarbejde med brancheorganisationen EjendomDanmark om brug af data fra deres markedsstatistik. Med 250.000 bolig- og erhvervslejemål registreret dækker EjendomDanmarks markedsstatistik 24 procent af det professionelle udlejningsmarked i Danmark.

Samarbejdet giver vores medlemmer adgang til flere af EjendomDanmarks digitale tjenester for udlejere til en favorabel pris, og via de digitale værktøjer er det bl.a. muligt

” I det forgangne år har vi været involveret i flere end 100 sager om køb og salg af fast ejendom.

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen

at få indblik i lejeniveauet i nærområdet og adgang til opdaterede blanketter, som er relevante for boligudlejning.

Vi har desuden rådgivet mange medlemmer om udlejning til andet formål end det, deres ejendom oprindeligt er godkendt til. Her er udlejer ofte ikke opmærksom på reglerne i forhold til en ændret benyttelse af ejendommen.

● Arveplanlægning og dødsbobehandling

I samarbejde med kolleger fra Økonomiafdelingen har selskabets jurister i årets løb rådgivet flere medlemmer om bl.a. arveplanlægning og formueoptimering samt fremtidsfuldmagter, der kan give en tryghed og sikkerhed for, at dispositioner i f.eks. virksomhedsregi stadig vil kunne gennemføres hurtigt og smidigt, hvis virksomhedsejeren rammes af sygdom.

Derudover har vi i et tværfagligt samarbejde med Økonomiafdelingen bistået i behandlingen af en række dødsboer. De fleste dødsboer kan behandles i enighed mellem arvingerne som privat skifte. Det er dog ikke uvæsentligt, hvilken skifteform og skæringsdato der vælges. Den skattemæssige betydning kan være stor, og derfor inddrages også den økonomiske rådgivning.

● Generationsskifte

Ligeledes i samarbejde med kolleger fra Økonomiafdelingen har selskabets jurister rådgivet i forbindelse med generationsskifter samt gaver og lån og bistået ved udarbejdelse af eksempelvis dokumenter i forbindelse med familieanfordringslån og gaver til næste generation.

SKAT har stort fokus på, at gaver, herunder nedskrivning af anfordringslån, sker korrekt og kan dokumenteres. Vi oplever desværre stadig, at mange ikke kan præstere tilstrækkelig dokumentation for gave- eller lånedispositioner og dermed ikke anerkendes af SKAT. Ofte overses værdien af et korrekt udformet gavebrev, hvor der også tages stilling til forhold som gaveafgiftens betaling og evt. særeje for modtager.

● Ejendomshandler

I det forgangne år har vi været involveret i flere end 100 sager om køb og salg af fast ejendom og har bl.a.

udarbejdet overdragelsesaftaler og gennemgået allerede underskrevne købsaftaler.

● Ejendomsscreening

I det forgangne år har vi desuden screenet ejendomme for vores medlemmer i forbindelser med f.eks. ejendoms-køb, hvor der kan være behov for miljøscreeninger eller screeninger for fortidsminder, og i forbindelse med sager om f.eks. beskyttet natur og forurening.

● Forpagtning og fjernbrak

Vores jurister har i årets løb også bistået mange medlemmer i forbindelse med såvel nye som eksisterende forpagtningsaftaler. Som noget nyt kan EU-støtte nu søges direkte af forpagter uden aftale med ejer.

I forbindelse med den nye CAP-reform og kravet om fire procent ikke-produktive arealer har vi oplevet en stor interesse for at indgå forpagtningsaftaler om brakarealer. På bedrifter uden egnede arealer til udtagning har der været efterspørgsel på muligheden for at indgå aftaler om fjernbrak. I den forbindelse har vi bistået med rådgivning og udarbejdelse af kontrakter for forpagter eller bortforpagter.

● Arbejdspladsvurderinger

I det forgangne år har mange medlemmer desuden fået rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af arbejdspladsvurderinger (APV) for bl.a. at sikre, at APV'erne i format og procedurer lever op til lovkravene.

Særligt de kemiske APV'er har den seneste tid været i fokus, idet EU ved årsskiftet 2022/2023 har skærpet kravene til kemiproducenternes sikkerhedsdatablade. Det betyder, at arbejdsgivere skal opdatere virksomhedens sikkerhedsdatablade og procedurer i forhold til f.eks. brug af værnemidler og førstehjælp ved uheld.

Interview

Et af de bæredygtige initiativer på Skattebøllegård har været pensioneringen af ploven i 2007. Anders Pontoppidan Møller oplever en sundere jord i sine marker og sparer samtidig brændstof.

Fokus på den bæredygtige bundlinje

På Skattebøllegård på Langeland har Anders Pontoppidan Møller fået sat tal og ord på de bæredygtige tiltag, han har sat i værk på sin bedrift, og fået afdækket, hvor der er forbedringspotentiale. Med en ESG-rapport har han fået indblik og overblik – og mulighed for at følge effekten af sine indsatsområder år for år.

For Anders Pontoppidan Møller er det helt naturligt at være helhedsorienteret og fremsynet, når han driver sin bedrift, Skattebøllegård, i Tranekær på det nordlige Langeland.

Anders er optaget af løbende at optimere sit landbrug, så han kan give en solid virksomhed med sund jord videre til næste generation. Derfor er det heller ikke nyt for ham at tænke i bæredygtighed. Da han til Patriotisk Selskabs planteavlskonference i januar hørte et indlæg om ESG-rapportering, blev det katalysatoren for, at han selv fik taget initiativ til at få sat tal og ord på, hvordan det står til på hans bedrift.

“Vi havde allerede gjort meget for naturen og biodiversiteten, men jeg ville gerne have det ned på papir,” fortæller Anders.

● Mere end miljømæssig bæredygtighed

I ESG-rapporten er Anders’ lokale engagement en af de ting, som er blevet fremhævet positivt: Han bakker f.eks. op om arbejdet med at give de lokale landmænd mulighed for at levere til et biogasanlæg og støtter Langelands Hjertestarterforening. Og så hjælper han til i lokalsamfundet ved bl.a. snerydning, fejning af veje og såning af blomster i vejrabatter.

I en ESG-rapport er der ikke kun fokus på den miljømæssige del af bæredygtighedsarbejdet, men også på de sociale og samfundsmæssige samt de ledelsesmæssige aspekter. Anders har kun smil tilovers for, at den slags giver point i ESG-regnskabet.

“Det er jo ikke noget, jeg har tænkt så meget over – sådan er vi bare her. Vi hjælper hinanden. Hvis naboen har brug for hjælp til at fælde nogle træer, så finder vi ud af det. Men nu har jeg simpelthen fået papir på det,” siger Anders med et grin.

Et ledelsesmæssigt aspekt, som fremhæves, er f.eks. Anders’ fokus på at indveje alle udbytter i maskinerne, så han har en præcis registrering af udbyttet på markniveau.

● Nemt at gå til

ESG-arbejdet kan måske lyde lidt langhåret, men Anders har oplevet processen som ganske enkel at gå til.

“Jeg fik besøg af to miljøkonsulenter, som på forhånd havde klaret alt dataarbejdet, og så interviewede de mig i et par timer,” mindes han og tilføjer: “Vi kom omkring rigtig mange ting. De stillede nogle gode spørgsmål og fik sat nogle tanker i gang.”

På baggrund af interviewet og data om bl.a. sygefravær, emissioner af klimagas fra de forskellige driftsgrene og dødeligheden og antibiotikaforbruget i grisebesætningen har miljøkonsulenterne udarbejdet en ESG-rapport. Foruden at give et overblik over tingenes tilstand på Skattebøllegård giver rapporten også forslag til tiltag, som vil kunne udvikle bedriften yderligere i en bæredygtig retning.

”Vi havde allerede gjort meget for naturen og biodiversiteten, men jeg ville gerne have det ned på papir.

Ejer Anders Pontoppidan Møller, Skattebøllegård

Anders Pontoppidan Møller vil gerne kunne give en sund og solid virksomhed videre til næste generation - og her er ESG-parametrene vigtige pejlemærker.

Miljøkonsulenterne har bl.a. foreslået Anders at indføre hyppige gylleudslusninger, da det uden de store økonomiske omkostninger vil kunne spare en betragtelig mængde CO₂.

"Ja, det er jo en lavthængende frugt. Det skal jeg helt sikkert i gang med," siger Anders.

Andre forslag fra miljøkonsulenterne er at sænke foderforbruget og indarbejde hestebønner i foderplanen til grisene. Det vil spare både CO₂ og penge.

"Det er jo meget fornuftigt at spare lidt på foderet, når grisene vokser godt. Det kan jeg kun være enig i," siger Anders.

Han er allerede ved at udfase brugen af soja til fordel for hestebønner i foderet: "Vi er oppe på 17 procent egenproducerede hestebønner og nede på fem procent soja i foderet nu. Det vil jeg arbejde videre med, så vi kan slippe helt for det importerede," forklarer han.

● Sund jord og høj biodiversitet

Hestebønner i sædskiftet vil samtidig reducere behovet for importeret gødning og er desuden en god vekselafgrøde til korn. Det ligger helt i tråd med Anders' store fokus på at sikre en sund jord i sine marker. Han interesserer sig for, hvordan naturen fungerer, inden mennesket begyndte at bearbejde jorden, og han har kørt uden plov siden 2007. Det sparer ham bl.a. en del brændstof.

"Det giver mening, både når vi taler om bæredygtighed og økonomi – de to ting hænger jo ofte sammen," siger Anders.

Samtidig er han optaget af at skabe gode betingelser for naturen og biodiversiteten, og i markplanen for 2023 har han udtaget mere end de obligatoriske fire procent af sin jord til ikke-produktivt areal.

"Det er vigtigt for mig at passe på naturen. Her skal være noget smukt at kigge på og plads til dyrene," mener han.

Det går også godt i spænd med hans store interesse for jagt og de jagter, han udbyder på sin bedrift.

"Der kommer jægere hertil fra hele Europa. Det giver en stor berøringsflade – og mange bekendtskaber, for de fleste vender tilbage år efter år. Så på den måde er der også en social dimension i det, jeg synes er sjov," tilføjer Anders.

● Spændt på udviklingen

Klimaberegningerne til Anders' ESG-rapport er blevet udarbejdet med det digitale klimaværktøj ESGreen Tool. Programmets datagrundlag bliver løbende udbygget.

"Jeg er spændt på udviklingen inden for det her," siger Anders. "Lige nu er der stadig en del standardtal i regnestykkerne, så jeg glæder mig til at få endnu flere nuancer med i fremtiden."

Feks. har Anders teltoverdækning af sin gyllebeholder – et CO₂-reducerende tiltag, som ESGreen Tool endnu ikke kan medregne, men som miljøkonsulenterne sikrer en beskrivelse af i rapporten.

> ESG

- ESG står for environmental, social og governance og rummer altså de miljømæssige (E), sociale og samfundsmæssige (S) samt ledelsesmæssige (G) aspekter af bæredygtig virksomhedsdrift
- Patriotisk Selskab tilbyder beregning af klimaftryk med forskellige beregningsværktøjer såsom ESGreen Tool, ConTerras klimaregnskabsmodel og Nordic Green Solutions, som hver især har deres fordele

Skattebøllegård

- Skattebøllegård ejes af Anders Pontoppidan Møller
- Her drives 432 ha planteavl, og dertil er der 9,5 ha ikke-produktive arealer og 5 ha græs/kløvergræs uden kvote
- Der produceres ca. 6.770 slagtegrise årligt

Anders Pontoppidan Møller er optaget af at sikre en sund jord i sine marker. Her viser han de spredte rødder i sin vinterraps

> Husdyr-, miljø- og juraafdelingen pr. 1. juni 2023

Rikke Bjerre Gade
Chefjurist/afdelingsleder
rgt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5478

Team Jura

Bodil Just
Juridisk seniorkonsulent
boj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5454

Claus Munk
Juridisk seniorkonsulent
cmu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5422

**Annette Lykke
Schlossarek**
Juridisk sekretær
als@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5446

Kirsten Rasmussen
Juridisk sekretær
kir@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5490

Team Natur & Miljø

Kamilla From-Nielsen
Juridisk miljøkonsulent
kfn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5420

Mette Dyrup Truelsen
Miljø-, oplands- og
udtagningskonsulent
mdt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5437

➤ UDVIKLING

> Nye tiltag i årets løb

● Tværfaglighed

En af selskabets største styrker og et centralt forretningsområde er tværfagligheden, som vi fortsat arbejder med at udbygge. Vi har samarbejdsgrupper på tværs af traditionelle faggrænser inden for flere rådgivningsområder og holder også tværfaglige møder med en kunde i fokus.

Et eksempel er vores nye netværksgruppe for driftsledere på planteavlsbedrifter. Dette netværk er opstået i kraft af et samarbejde mellem selskabets planteavlskonsulenter og virksomhedsrådgivere.

Også i den daglige rådgivning trækker vi på mange forskellige fagligheder fra huset og udvikler løbende nye tværfaglige rådgivningsområder. F.eks. har GLM8-kravet i den nye CAP-reform om udtagning af fire procent af produktionsarealet givet anledning til at samle kompetencer fra såvel plantefaglige som økonomiske og juridiske medarbejdere.

Andre tværfaglige forretningsområder er ESG, solceller og BNBO.

● Nyt produkt til boligudlejere

Mange af vores medlemmer beskæftiger sig med udlejning af boliger. I den forbindelse har vi oplevet stor interesse for at kunne benchmarke inden for området. For at imødekomme efterspørgslen har vi i det forgange år indgået et

samarbejde med EjendomDanmark. Vi arbejder desuden på at udvikle et tilbud om ejendomsadministration.

● Digitalisering

Et centralt punkt i vores virksomhedsstrategi er den løbende digitalisering. I det forgangne år har vi bl.a. digitaliseret processen med biotopplaner i samarbejde med Skovkortet.

Internt arbejdes der på at forny vores underliggende digitale infrastruktur. Dataoverførslen fra det gamle til det nye intranet er i gang og forventes færdig i løbet af 2023, hvilket betyder, at vi fremover kommer til at arbejde online og udnytte funktionaliteten i intranettet fuldt ud.

● Auditiv og visuel kommunikation

Den skriftlige formidling er fortsat kernen i vores kommunikation med medlemmerne og omverdenen. I det forgangne år har vi dertil haft fokus på at udbygge vores auditive og visuelle identitet med bl.a. et nyt podcastformat, Patriotisk Podcast, og med øget fokus på billeder og grafik, herunder en ny hjemmeside, som forventes klar i juni 2023. På den nye hjemmeside kommer større fokus på cases og ydelser på tværs af traditionelle fagskel.

● Netværksgrupper

Vi faciliterer fortsat en række faglige netværksgrupper og igangsætter løbende nye – også på opfordring fra medlemmer, som har behov for netværksgrupper inden for specifikke områder. Lige nu dækker vores netværksgrupper følgende områder:

- Piledyrkning
- Landskabsforvaltning
- Udlejning (to grupper)
- Handel
- Regnskab
- Herregårdsjagt
- Solceller
- Driftsledelse på planteavlsbedrifter

”En af vores største styrker og et centralt forretningsområde i selskabet er tværfagligheden, som vi fortsat udbygger.

Patriotisk Selskab

ÅRSREGNSKAB

Ledelsesberetning

● Foreningens væsentligste aktiviteter

Patriotisk Selskab rådgiver om jordbrugsfaglige spørgsmål og bidrager til fremme af medlemmernes erhvervsinteresser.

● Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat blev kr. 2.515.890 mod kr. 1.009.801 i regnskabsåret 2021/2022.

Resultatet overføres til Patriotisk Selskabs egenkapital, som udgjorde kr. 26.007.243 ved regnskabsårets slutning. Årets resultat blev bedre end budget for perioden.

Omsætningen steg med 5 % i året uden en tilsvarende stigning i de samlede omkostninger. Efter 2 års periodevis nedlukning af samfundet og delvis ufrivillig hjemmearbejdsplads var det igen muligt at møde kolleger og medlemmer frit. Det har alt sammen bidraget til en øget aktivitet og en øget efterspørgsel efter rådgivning. En betydelig del af årets resultat forventes investeret i en yderligere acceleration af digitaliseringen i Patriotisk Selskab.

Som supplement til den økonomiske rapportering er medlemmerne i proces med også at rapportere på bæredygtighedsparametrene i ESG såsom forbruget af diverse hjælpestoffer (E), medarbejderpleje (S) og ledelse (G). Det må forventes, at medlemmerne også i nær fremtid skal navigere efter en CO₂-afgift i en eller anden form, som forhåbentlig ikke blot resulterer i en eksport af arbejdspladser i landbruget. Vi forventer et støt stigende rådgivningsbehov fra alle afdelinger på disse områder.

Motiveret af såvel vores ESG-arbejde som de høje elpriser har vi internt i selskabet haft et øget fokus på elforbruget. Foruden den grønne bundlinje fylder det sociale ansvar (S) også i vores arbejde med ESG, og vi har bl.a. fået installeret en hjertestarter på A/S Det Fynske Landbocenter for at sikre medarbejdere og gæster i huset yderligere.

Medlemmerne oplevede for de flestes vedkommende en god høst med høje salgspriser. Høje salgspriser giver som

oftest en hækbølge af stigninger på alle inputfaktorer, hvilket også denne gang har indfundet sig hos mange medlemmer. Der var igen dårlige bytteforhold for griseproducenterne, hvor især smågriseproducenterne var udfordret. Smågrisepriserne har i den seneste periode udviklet sig rigtig fornuftigt. Mælkekvæg har efter en god periode desværre oplevet et betydeligt fald i afregningspriserne.

Strategi 2025 justeres løbende og lever i hverdagen. Vi ser snart ind i en ny strategiperiode.

Ledelse og bestyrelse anser årets resultat som tilfredsstillende.

● Udvikling i det kommende år

Der budgetteres med et overskud for regnskabsåret 2023/2024 på 645 TDKK, inklusive afkast fra A/S Det Fynske Landbocenter. Priserne er i de seneste 10 år reguleret med mindre end inflationen i den samme periode og kan ses som et udtryk for reel effektivisering.

Udviklingen peger mod stadigt stigende kompleksitet og krav til landbrugsvirksomhederne – krav, som øger behovet for sparring og rådgivning på alle fagområder. Vi tilstræber derfor at rekruttere de bedste talenter og forsøger løbende at være til stede på relevante uddannelsesinstitutioner. Ligeledes har vi et kontinuerligt fokus på medarbejdernes trivsel og udvikling – både for at fastholde vores dygtige fagfolk og sikre vores medlemmer kvalificeret rådgivning i et foranderligt erhverv.

Patriotisk Selskab er på trods af en voldsom strukturudvikling i landbruget lykket med at øge medlemsgrundlaget og har i de senere år haft en stigende andel af markedet. Vi forventer, at udviklingen fortsætter.

● Betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke foreningens finansielle stilling.

> Årsregnskab

UDDRAG AF RESULTATOPGØRELSE 1/4-31/3 (1.000 KR.)						
	BUDGET 2023/2024	%	REGNSKAB 2022/2023	%	REGNSKAB 2021/2022	%
NETTOOMSÆTNING						
Økonomi	39.940	59	34.084	55	35.247	60
Planteavl	16.740	25	17.707	29	15.047	26
Husdyr, miljø & jura	6.960	10	5.895	10	4.637	8
Administration m.m.	715	1	779	1	737	1
Medlemskontingenter	3.350	5	3.081	5	2.929	5
Nettoomsætning i alt	67.705	100	61.546	100	58.597	100
ANDRE EKSTERNE OMKOSTNINGER						
Kontingenter	2.615		2.369		2.182	
IT-omkostninger	4.880		3.664		3.587	
Kontorartikler, telefon og porto m.m.	840		663		695	
Medlemsmøder og -kurser	195		164		81	
Beretninger og markedsføring	705		724		357	
Faglitteratur	650		624		501	
Repræsentation og gaver	100		66		74	
Inventarvedligehold	480		255		356	
Forsikringer	550		437		424	
Økonomiomkostninger	250		256		137	
Planteavlsomkostninger	1.300		1.087		931	
Miljø- og juraomkostninger	100		42		15	
Lokaleomkostninger	2.935		2.627		2.509	
Tab og hensættelser på debitorer	100		38		203	
Andre eksterne omkostninger i alt	15.700	23	13.016	21	12.052	21
Personaleomkostninger	51.320	76	46.031	75	47.270	80
RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	685	1	2.499	4	-725	-1
Driftsmæssige afskrivninger	270	0	215	0	51	0
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	415	1	2.284	4	-776	-1
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	365	0	505	0	1.731	3
Nettorenter	-135	0	-55	0	55	0
RESULTAT FØR SKAT	645	1	2.734	4	1.010	2
Skat af årets resultat	0	0	218	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	645	1	2.516	4	1.010	2

BALANCE (1.000 KR.)			
	BUDGET 31/3-2024	REGNSKAB 31/3-2023	REGNSKAB 31/3-2022
AKTIVER			
Anlægsaktiver			
Materielle anlægsaktiver	1.312	1.502	76
Finansielle anlægsaktiver	16.657	17.255	17.687
ANLÆGSAKTIVER I ALT	17.969	18.757	17.763
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender, debitorer m.m.	33.126	30.876	25.111
Likvide beholdninger	0	416	273
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	33.126	31.292	25.384
AKTIVER I ALT	51.095	50.049	43.147
PASSIVER			
Egenkapital			
Egenkapital ved årets begyndelse	26.007	23.491	22.482
Årets resultat	280	2.011	-721
Årets opskrivning	365	505	1.730
EGENKAPITAL VED ÅRETS SLUTNING	26.652	26.007	23.491
Langfristede gældsforpligtelser			
Leasingforpligtelser	1.117	1.261	0
Anden gæld	3.650	3.579	3.447
LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	4.767	4.840	3.447
Kortfristede gældsforpligtelser			
Opkrævet kontingent og abonnementer, næste år	5.451	5.382	4.396
Pengeinstitut	632	8	13
Diverse kreditorer	13.593	13.812	11.800
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	19.676	19.202	16.209
PASSIVER I ALT	51.095	50.049	43.147

Odense, den 22. maj 2023

● **Direktion**
Nils Rasmussen
Christian Himmelstrup Vesterager

● **Bestyrelse**
Christina Henriette Ahlefeldt-Laurvig
Bendt Tido Hannibal Wedell
Hans Vestergaard Boesen
Jens Himmelstrup
Nicolai Oxholm Tillisch
Bodil Christiane Huynh Just (medarbejderrepræsentant)

> Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Patriotisk Selskab f.m.b.a.

● Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2023 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. april 2022 – 31. marts 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for Patriotisk Selskab f.m.b.a. for regnskabsåret 1. april 2022 – 31. marts 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

● Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

● Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

● Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

● Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes

besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion.

Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 22. maj 2023

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Line Hedam
statsautoriseret revisor
mne27768

Anders Kronborg Choy
statsautoriseret revisor
mne44142

> Den folkevalgte revisors erklæring

Jeg har som folkevalgt revisor fået forelagt årsregnskab samt specifikationer for årsregnskabet 1. april 2022 – 31. marts 2023.

Mine spørgsmål i forbindelse med min gennemgang af det forelagte materiale er besvaret af ledelsen. Gennemgangen giver ikke anledning til bemærkninger.

Jeg er orienteret om revisionshandlinger foretaget af den statsautoriserede revisor.

Odense, den 22. maj 2023

Mads Peter Larsen
folkevalgt revisor

> Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Patriotisk Selskab f.m.b.a. for 2022/23 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af regler fra regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsrapporten for 2022/23 er aflagt i kr.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

● Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen, så-

fremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang.

Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til poster direkte i egenkapitalen.

● Balancen

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egne fremstillede aktiver om-

fatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

	Brugstid	Restværdi
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år	0 %

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede virksomheder.

Andre værdipapirer og kapitalandele, anlægsaktiver

Kapitalandele, som ikke handles på et aktivt marked, måles til kostpris eller en lavere genindvindingsværdi.

Andre finansielle anlægsaktiver

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter deposita og måles til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender

samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds- metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen. Udskudt skat måles til nettorealiseringsværdi.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen bortset fra poster, der føres direkte på egenkapitalen.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser er målt til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter (forudbetalte indtægter)

Periodeafgrænsningsposter, opført som forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår.

> Vedtægter

● Navn og hjemsted

§ 1 Selskabets navn er "Patriotisk Selskab". Dets hjemsted er Odense Kommune.

● Formål

§ 2 Patriotisk Selskabs formål er at rådgive i jordbrugsfaglige spørgsmål og drive hermed beslægtet virksomhed samt fremme medlemmernes erhvervspolitiske interesser.

● Tilhørsforhold

§ 3 Patriotisk Selskab er tilsluttet De Danske Landboforeninger.

● Medlemmer

§ 4 Som medlem kan optages enhver, som anerkender Patriotisk Selskabs formål. Optagelse af nye medlemmer skal godkendes af bestyrelsen og forelægges til underretning på førstkommande ordinære generalforsamling. Foreninger, organisationer og firmaer med tilknytning til dansk landbrug kan optages som medlemmer med hver en stemme.

§ 5 Udmeldelse sker skriftligt. Betales medlemskontingentet ikke, betragtes vedkommende som udmeldt.

Eksklusion kan kun ske efter bestyrelsens eller mindst 20 medlemmers forslag, når mindst 2/3 af de fremmødte på to efter hinanden følgende generalforsamlinger stemmer herfor.

§ 6 Medlemskontingent fastsættes af bestyrelsen. Generalforsamlingen orienteres om ændringer.

§ 7 Betalt medlemskontingent giver ret til at deltage i Patriotisk Selskabs møder og arrangementer samt modtage rådgivning fra Patriotisk Selskab efter de til enhver tid gældende regler.

§ 8 Æresmedlemmer kan optages ved generalforsamlingens beslutning efter indstilling fra bestyrelsen.

§ 9 Medlemmer af Patriotisk Selskab hæfter hverken helt eller delvist for Patriotisk Selskabs dispositioner.

● Bestyrelsen

§ 10 Bestyrelsen består af formanden, næstformanden og 4 menige medlemmer.

5 medlemmer vælges af generalforsamlingen. 1 menigt medlem vælges af og blandt medarbejderne i Patriotisk Selskab. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en treårig periode på en ordinær generalforsamling. Der afgår mindst et generalforsamlingsvalgt medlem hvert år. Genvalg kan finde sted. Det af medarbejderne valgte medlem vælges ligeledes for en treårig periode. Valgproceduren fastlægges af medarbejderne.

Bestyrelsen konstituerer sig selv umiddelbart efter hvert nyvalg. Formand og næstformand kan kun vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Afgår et generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode på den følgende generalforsamling.

Afgår et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode snarest muligt.

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, der varetager den daglige ledelse af Patriotisk Selskab. Bestyrelsen fastlægger retningslinjerne for den administrerende direktørs arbejdsopgaver.

§ 11 Generalforsamlingen vælger en formand og fire medlemmer til hvert af følgende udvalg:

- Driftsøkonomiudvalg
- Husdyrbrugsudvalg
- Planteavludvalg

Formændene vælges blandt bestyrelsens 5 generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen og/eller udvalgene kan efter behov og for en længere eller kortere tid nedsætte andre udvalg eller supplere bestående udvalg med relevante sagkyndige.

§ 12 Bestyrelsen sammenkaldes på formandens foranledning skriftligt med mindst 8 dages varsel. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at andre kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.

§ 13 Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og træffer under ansvar over for generalforsamlingen afgørelse i de foreliggende sager vedrørende Patriotisk Selskabs virksomhed.

§ 14 Bestyrelsen er bemyndiget til på Patriotisk Selskabs vegne at optage de lån og kreditter, som den finder behov for, og til herfor at give pant i Patriotisk Selskabs ejendele. Patriotisk Selskab tegnes ved underskrift af bestyrelsens formand eller næstformand sammen med den administrerende direktør.

Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Patriotisk Selskab dog af bestyrelsens formand samt yderligere mindst 2 generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen og den administrerende direktør.

§ 15 Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til enkeltpersoner.

§ 16 Bestyrelsen kan indmelde Patriotisk Selskab i foreninger og sammenslutninger, der skønnes at være relevante.

● Generalforsamlingen

§ 17 Generalforsamlingen er Patriotisk Selskabs øverste myndighed og kan, hvor andet ikke vedtægtsmæssigt er fastslået, ved absolut stemmeflertal blandt de fremmødte medlemmer træffe gyldig beslutning i alle de af Patriotisk Selskabs anliggender, der er opført på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger under dagsordenens punkt 5 og 7, jævnfør § 20.

Der kan stemmes ved personlig stedfortræder. Skriftlig fuldmagt skal foreligge og anmeldes ved mødets begyndelse. Ingen person kan møde med fuldmagt fra mere end et medlem.

Afstemning foregår normalt ved håndsoprækning, men såfremt mødets dirigent, bestyrelsen eller mindst 10 medlemmer kræver det, skal afstemningen foregå skriftligt. Ved personvalg, hvor flere er bragt i forslag, dog altid skriftlig afstemning.

§ 18 Ordinær generalforsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af oktober måned. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når et bestyrelsesflertal eller mindst 50 medlemmer skriftligt og under angivelse af dagsorden stiller krav herom. Kravet skal fremsættes

overfor Patriotisk Selskabs formand, og generalforsamlingen skal afholdes senest månedsdagen efter kravets fremsættelse.

Formanden indkalder generalforsamlingen med mindst 3 ugers varsel med angivelse af dagsorden.

§ 19 Generalforsamlingen ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent. Dirigenten afgør, om generalforsamlingen er lovligt indvarslet og bekendtgjort samt leder forhandlingerne og afgør under iagttagelse af vedtægterne alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Der føres protokol over det på generalforsamlingen passerende. Protokollen underskrives af dirigenten.

§ 20 På den ordinære generalforsamlings dagsorden skal følgende punkter være medtaget:

1. Bestyrelsens og udvalgsformændenes beretning om Patriotisk Selskabs virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for det sidst afsluttede regnskabsår.
3. Budget for det indeværende regnskabsår.
4. Eventuelle forslag fra medlemmerne/bestyrelsen.
5. Debat.
6. Valg i henhold til vedtægterne samt valg af delegerede.
7. Eventuelt.

§ 21 Forslag til personvalg på en generalforsamling skal fremsættes skriftligt. Forslag, der skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen, udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

Sammen med forslag til personvalg skal der foreligge skriftligt samtykke fra den/de personer, der er bragt i forslag.

§ 22 Forslag, der af medlemmerne ønskes behandlet på generalforsamlingen under punkt 4, skal skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen.

Indkomne forslag samt forslag fra bestyrelsen udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

● Regnskab og revision

§ 23 Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Bestyrelsen drager omsorg for, at der føres et nøjagtigt og overskueligt samlet regnskab for Patriotisk Selskab.

§ 24 Regnskabet revideres af 2 på generalforsamlingen valgte revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoreret revisor. Revisorerne vælges for 1 år ad gangen.

Revisionen skal være afsluttet senest 1 måned før generalforsamlingens afholdelse.

● Vedtægtsændringer

§ 25 Forslag til vedtægtsændringer kan optages på generalforsamlingens dagsorden efter reglerne i §§ 17 og 22.

Et forslag til vedtægtsændring kan først træde i kraft, når det er vedtaget enslydende på to efter hinanden følgende generalforsamlinger med mindst 14 dages mellemrum.

Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

● Ophør

§ 26 Forslag om Patriotisk Selskabs ophør kan kun gyldigt vedtages af to på hinanden følgende generalforsamlinger, der er indkaldt i dette øjemed og med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

Ved Patriotisk Selskabs ophør kan Patriotisk Selskabs formue ikke udloddes til medlemmerne, men bliver efter beslutning på de to sidste generalforsamlinger at anvende til bedste for landbruget inden for Patriotisk Selskabs formål.

● Ikrafttræden

§ 27 Disse vedtægter, der træder i stedet for Patriotisk Selskabs hidtidige vedtægter, som de var vedtaget på generalforsamlingen den 29. oktober 1987, er endeligt vedtaget efter de hidtil gældende vedtægtsbestemmelser på generalforsamlingen den 1. december 2000 og træder i kraft fra denne dato.

> Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond

RESULTATOPGØRELSE 2022		STATUS 2022	
Renteindtægter	0		
Omkostninger	16.963 kr.		
Årets resultat	-16.963 kr.	Egenkapital i alt	0 kr.

Midlerne er disponeret, og vi betragter fonden som opløst pr. 31. december 2022.

> A/S Det Fynske Landbocenter

A/S DET FYNKE LANDBOCENTER, RESULTAT OG BALANCE 2022 - BUDGET 2023 (1.000 KR.)

RESULTATOPGØRELSE 01.01.2022 - 31.12.2022	REALISERET 2022	BUDGET 2023
Lejeindtægter	1.860	1.877
Værdiregulering	0	0
Indtægter i alt	1.860	1.877
Revision - administrationsvederlag	84	85
Reparation, vedligehold m.v.	808	980
Småanskaffelser	71	60
Ejendomsskatter	31	50
Forsikringer	32	35
Prioritetsrenter mm.	212	300
Udgifter i alt	1.238	1.510
RESULTAT FØR SKAT	622	367
Skat af årets resultat	-117	0
ÅRETS RESULTAT	505	367

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2022	REALISERET 2022	BUDGET 2023
AKTIVER		
Anlægsaktiver	25.000	25.000
Omsætningsaktiver	6.664	2.300
AKTIVER I ALT	31.664	27.300

PASSIVER		
Egenkapital	16.552	15.919
Hensatte forpligtelser	2.238	2.300
Langfristede gældsforpligtelser	7.579	7.337
Kortfristede gældsforpligtelser	5.295	1.744
PASSIVER I ALT	31.664	27.300

KONTINGENT

> Kontingent 2023/2024

Kontingentskala

Aktive medlemmer* 1.495 kr.

Herudover obligatorisk bedriftsmedlemskab af Landbrug & Fødevarer via Patriotisk Selskab eller anden landboforening inkl. et abonnement på LandbrugsAvisen (gældende for medlemmer med landbrugsmæssig produktion).

Passive medlemmer, firmaer* 1.495 kr.

F.eks. frøfirmaer, forsikringsselskaber, banker og lignende.

Passive medlemmer, private* 745 kr.

F.eks. ikke-aktive landmænd, der ønsker medlemskab, eller pensionister, der ønsker hjælp til selvangivelsen.

**Modtager et gratis eksemplar af Patriotisk Selskabs Driftsanalyser i efteråret*

Tilknyttede medlemskaber

Ægtefælle/samlever 200 kr.

Teknisk passive 200 kr.

Forudsætter tilknytning til et aktivt medlem og begrænset rådgivningsbehov

213. årgang

Patriotisk Selskab

Eftertryk og kopiering uden særlig tilladelse forbudt

Tryk: Stibo Complete 2023

ISSN 1602-382X

PATRIOTISK SELSKAB

JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

PATRIOTISK SELSKAB f.m.b.a

Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Tel +45 6315 5400
patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Kontoret er åbent

Mandag til torsdag kl. 8.00-16.00
Fredag kl. 8.00-15.30